

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Milli
Dirçəlişin
27-ci
ili...**

yazısı səh.5-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17 noyabr 2015-ci il Çərşənbə axşamı № 255 (6283) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Elmar Hüseynovun qatili tutuldu mu...

Eynulla Fətullayev 5 il öncə Akif Çovdarov barəsində nələ deyib; qandallanan generalın apelyasiya şikayəti təmin edilmədi...

yazısı səh.3-də

Manat ilin sonuna qədər dəyərini saxlaya bilməyəcək...

yazısı səh.6-da

Ermənistan Strasburq zərbəsindən özünə gələ bilmir

yazısı səh.13-də

Orxan Pənahlı:

"Bu gün Nemət Pənahlının özü də, ailəsi də tək qalıb"

yazısı səh.12-də

Sabiq maliyyə nazirinin fransızlardan üzr istəməsi birmənalı qarşılanmadı

yazısı səh.7-də

G-20-lərin işsizliklə bağlı narahatlığı - politoloqdan buna dair şok açıqlamalar

yazısı səh.6-da

MTN Qobustanda qədim qəbiristanlıqdakı vandalizmi araşdırmağa başladı

yazısı səh.10-da

Olland:

"Fransa İŞİD-in barbarlarına qarşı acımasız olacaq"

yazısı səh.11-də

Kommunal sahələr qış rejiminə keçdi, amma...

yazısı səh.15-də

"Terror" fransız sözü imiş...

yazısı səh.11-də

Bakıda qadına qarşı 240 min dollarlıq dələduzluq edilib

yazısı səh.14-də

Bakı polisi axtarışda olan iki nəfəri tutdu

yazısı səh.14-də

Vergilər nazirinin də işdən çıxarılması xəbəri yayıldı

FAZİL MƏMMƏDOV

KABİNETİNDƏDİR, AMMA...

Fazil Məmmədovun nazir postunu 15 il saxlamasının ən böyük sirri onun adının heç vaxt "dövlət çevrilişi", "siyasi və maliyyə xəyanəti", eləcə də "müxalifətlə əlaqə" kimi məsələlərdə hallanmamasıdır; prezidentin son qətiyyəti addımlarının təhlili göstərir ki, indi tək vergilər nazirinin deyil, bir neçə nazirlik rəhbərinin, eləcə də komitə sədrinin "kabinetində olması" vəzifələrində rahat oturması demək deyil...

yazısı səh.8-də

Azərbaycanda internet fəlakəti - qəza, yoxsa sabotaj?

"Delta Telecom" da baş verən yanğın ölkənin internet və informasiya resurslarını iflic etdi

yazısı səh.2-də

İsgəndər Həmidov:
"Həbs edilməli generallar çoxdur..."

yazısı səh.7-də

Hacı İlqar:
"Paris terroru nəticədir"

yazısı səh.4-də

Azərbaycanın birinci ledisi
"Yeni Musavat"a açıqlama verdi

yazısı səh.9-da

İŞİD noyabrın 13-də Parisdə baş verən zəncirvari terroru üzərinə götürükdən sonra dünyada islamofobiya meyilləri güclənmişdir. DEVAMM sədri Hacı İlqar İbrahimovlu "Yeni Müsavat"a açıqlamasında terrorun dinlə əlaqələndirilməsinin yaratdığı mənzərəyə aydınlıq gətirib.

- Hacı, Paris terrorunu İslam faktoru ilə bağlamaq istəyirlər. Sizcə, bu olayın arxasında nələr, hansı ideolojilər dayanır?

- Çox ağır və ciddi bir faciədir. Dünyanın harasında günahsız insanlar qətlə yetirilirsə, bu, birmənalı pislənməli, lənətlənməlidir. İstər Parisdə, istər Beyrutda, Ankarada, Bağdad da olsun, fərq eləməz. Terrorun dini, milləti olmur. Məsələnin ikinci tərəfi isə odur ki, bu hadisə nəticədir. Biz nəticələrin ardınca getməli deyilik. Düşüncəli ki, bu nəticələrə nələr səbəb olub, bu terror necə baş verib? İŞİD terrorundan danışarkən biz bu terror təşkilatının yaranması, inkişaf etdirilməsi, bəslənməsi prosesinə baxmalıyıq. Belə təəssürat yaradılır ki, guya İŞİD indi zəncirdən qaçıb. Hər şey adı ilə çağırılmalıdır. İŞİD Corc Buş dövrünün mirasıdır. Ciddi təhlilçilər də bunu vurğulayırlar ki, bu gün də İŞİD ABŞ-in, İsrailin, Qəterin, Səudiyyənin himayəsindədir.

- Yeni Avropanın, Fransanın hədəf alınmasında sadaladığınız ölkələrin də rolu varmı?

- İŞİD-dən neft alanlar var, onların mövcudluğu üçün imkan yaradanlar var, birbaşa və dolayısı ilə bu qüvvələrə dəstək verənlər var. Bunlar görünən məsələlərdir. Təəssüflər olsun ki, əziz Türkiyəmizin də bu və ya digər formada müəyyən zaman qədər İŞİD-lə bağlı dolayısı ilə olsa da neytral münasibəti ortada idi. Neçə illərdir İŞİD Suriyada terrorla məşğuldur. İctimai rəy də hər zaman suallar var - Suriyada hakimiyyətə bu terrorçuları gələcək, Suriyada, İraqda bu terror qrupu üçün yaradılan fürsətlər dünya üçün daha ağırlıq məsələlər gətirib çıxarmayacaq ki? Mən düşünürəm ki, İŞİD çağdaş dünyada ciddi bir alət, ciddi bir vasitədir. İstənilən yerdə, istənilən durumda, dünyanın proseslərini yönəltmək üçün bu alətdən "uğurla" istifadə edilir. Ona görə altını cizaraq söyləyirik ki, İŞİD terroru və ən əsası onun yaranması, inkişaf etdirən, var olmasını təmin edən qüvvələr lənətlənməlidir. Dediğiniz suala gəlincə, bəli, bu gün Parisdə və dünyanın digər yerlərində İŞİD-in törətdiyi bütün terror olaylarda həmin qüvvələr məsuliyyət daşıyır. Bu gün dünyada da, bizdə də nəticəni pisləyirlər, ancaq o terror qrupunu yarananlar kənardadır. Ona görə də Parisdə vəfat edən günahsız insanların üçün tökülən göz yaşlarının bəziləri timsah göz yaşlarını yada salır. Bu prosesdə miqrantlar məsələsini də gözdə tutmaq olmaz. Görünən odur ki, dünyada belə bir durum yaranır - ya ABŞ-la olacaqsız, olmayacaqsınız, bu cür sürprizlərə də tez-tez rast gələcəksiz. Ona görə

Hacı İlqar İbrahimovlu: "Paris terroru Avropanın 11 sentyabrıdır - böyük mərkəzlərin oyunlarıdır"

DEVAMM sədri Fransadakı qanlı terroru nəticə adlandırdı: "Dünyanın harasında günahsız insanlar qətlə yetirilirsə, bu, birmənalı pislənməli, lənətlənməlidir"

"Görünən odur ki, dünyada belə bir durum yaranır - ya ABŞ-la olacaqsız, olmayacaqsınız, bu cür sürprizlərə də tez-tez rast gələcəksiz"

rə də bu məsələlərdə mən konspiroloji yanaşmağa ehtiyac görmürəm. Bayaq dediyim kimi, İŞİD-in yaranmasında, inkişafında Amerika hökumətlərinin çox böyük rolu olub, ona görə də burada hər hansı konspirologiyaya yer yoxdur. Paris terroru Avropanın 11 sentyabrıdır. Böyük təəssüf hissi ilə deyirəm ki, dinc insanlar dünyasını dəyişir. Onlar böyük mərkəzlərin oyunlarının qurbanlarıdır.

- Bunun ardınca nələr gələcək? Hanıqtonun nəzəriyyəsinə deyildiyi kimi, "sivilizasiyaların savaşı" Suriyaya geniş hərbi müdaxiləyə, İraq və Əfqanıstandakı kimi, açıq işğala səbəb ola bilərmi?

- Söhbət yalnız Suriyadan getmir. 11 sentyabrdan sonra bir çox qlobal müdaxilələr üçün necə yaşıl işıq yandırdısa, bu terror da hansısa qlobal hadisələr üçün zəmin yaradacaq. Heç şübhəsiz, bu, islamofobiyanın daha da genişlənməsinə şərait yaradacaq. Hələlik Paris terro-

"Biz ölkə olaraq həm terroru lənətləməli, həm də baş verənlərə nəticə kimi baxmalıyıq. Ən əsası da, Azərbaycan bu nəticələrə gətirən avantüralarda iştirak etməməlidir"

runun təhlükə miqyasını təsəvvür etmək belə çətindir. Hər halda, bu, özü-özlüyündə çox ağırlıq bir prosesdir.

- İslam dünyasının reaksiyalarını necə dəyərləndirirsiniz? Toplumlar, eləcə də İslam təşkilatları bu gün terrorla bağlı necə bir duruş sergiləməlidirlər?

- Bu gün Azərbaycan toplumunda da ciddi qütbləşmə hiss edilir. Bir hissə qeyd-şartsız Qərbi dəstəkləyir, hətta oradakı insanların, belə demək mümkünsə, daha keyfiyyətli olmasını iddia edir, digər bir qisim isə bildirir ki, bu, Qərbin İslam dünyasına qarşı etdiklərinin cavabıdır. Sizcə, Azərbay-

can bu məsələdə harada durmalıdır?

- Hər iki yanaşma emosional yanaşmadır. Birmənalı olaraq Amerika, Qərb heyranlığı da, mahiyyətə varmadan qiy-

məli, həm də baş verənlərə nəticə kimi baxmalıyıq. Ən əsası da Azərbaycan bu nəticələrə gətirən avantüralarda iştirak etməməlidir.

- Hacı, dünyada gedən bu proses Azərbaycan hökuməti

idi. İndi bizim dediyimiz kimi, bu qüvvələr arasında birbaşa bağların olması aşkara çıxıb. Bu günə qədər dini cameədən heç bir suçu olmayan, heç bir formada hər hansı qanunsuz-

"Türkiyənin özü bu gün eksperimental poliqona çevrilib"

mətləndirmələr də bu emosional yanaşmanın məhsullarıdır. Necə demək olar ki, terror Avropada baş verirsə, dəyərli insanlar ölür, onlardan Şopenlər, Koperniklər yaranacaqdı, amma bu müsəlman dünyasında baş verirsə, ölənlər sıradan birləridir. Bu yanaşmanı hadisənin şokunun nəticəsi də adlandırmaq olar. Bütün hallarda bu rəşional yanaşma deyil. "Yaxşı oldu", "əcəb oldu", "Qərb müsəlman dünyasında etdiklərinin cavabını alır" kimi yanaşmalar da eyni dərəcədə qüsuru və zi-

ti ilə yerli dini cameələrin münasibətinə necə təsir edəcək, sizcə?

- Bu çox ciddi mövzudur. Düşünürəm ki, bununla bağlı ayrıca bir müzakirəyə ehtiyac var. Ümumiyyətlə götürüldükdə isə son dövrlər Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin ətrafında baş verən hadisələr onu göstərir ki, ölkədə birmənalı olaraq təxribatlar baş verib. 2010-cu ildən başlayaraq, heç bir əsas olmadan mötədil düşüncəyə sahib dini cameəyə qarşı Səlib yürüşü başlandı, məscidlər sökülürdü, azana qadağalar qoyulurdu, hicab məsələsi ortaya çıxarıldı. Maksimum işlər görüldü ki, dini cameədə bir növ sərtləşmə prosesləri baş versin, bunun ardınca repressiyalara başlansın. Mötədil düşüncəyə sahib cameəyə qarşı belə aqressiv münasibət radikal, təkfiçi vəhhabiliyyə qarşı mülayimliklə müşayiət olunurdu. Son həftələrdə ortaya bizim illərdə ifadə etdiyimiz narahatlıqları təsdiq edən çoxsaylı məlumatlar çıxıb. 2010-cu ildən bu yana biz dəfələrlə deyirdik ki, burada kiməsə dövləti maksimal dərəcədə dini cameənin üzərinə yeridir. Bu məsələdə İsrail və bu kimi rejimlərin də əlinin olması səslənən ittihamlar içərisində

luqda əli olmayan insanların həbsi baş verib. Mən bir-bir ad çəkmək istəmirəm. Çoxdurlar. Sadəcə, ən sonlarını deyim, məsələn, Hacı Ceyhun Cəfərov. Bu insan yetərincə mötədil düşüncəli insandır, heç kim onun hansı səbəbdən həbs edildiyini bilmir. Hacı Elşən Mustafaoğlu. O da dini cameədə, bütünlükdə ölkədə tanınmış müsəlman intellektualıdır. Bundan öncəki həbslərdə də - istər Hacı Mövsüm, istər, Hacı Abgül eyni proses baş verib. 2010-cu ildən bu yana hər şey edilirdi ki, dini cameə daha da sərt mövqeyə keçsin ki, sonra onların üzərinə gəlmək üçün səbəb tapılsın. Son bir neçə həftədə də biz gördük ki, ictimaiyyətin fikrini bu həbslərdən yayındırmaq üçün dini cameəyə qarşı yenidən hücum başlandı. Bütün ictimai rəy buna kökləndi ki, ay aman, qoymayın, ölkədə böyük bir dini təhlükə var. Bu durumun seçkidən öncə yetişdirilməsi həm də Qərbdə bir məsaj idi ki, hansı seçki, hansı demokratik prosesdən danışırı-sınız? "Ölkədə dini radikalıq artıq və bəzən ölkəni kontrola saxlamaq mümkün deyil", məsajı da bunu paralelləndirir. Fikir verdinizsə, seçkidən dərhal sonra fikri yayındırma prosesi getdi. Həbslər baş verdi və camiiyyətdəki etiraz dalğası yarıldı. Bu ilk deyil ki... Son 5 ildə dini cameəyə qarşı dəfələrlə belə süni başqılar düzenlənib. Özü də bütün bunlar təkfiçi vəhhabiliyyə qarşı çox tolerant münasibət fonunda baş verir. Bu gün ortaya çıxır ki, həmin qüvvələrin Azərbaycana qarşı necə ciddi fəaliyyəti var imiş, onlar ciddi qaynaqlardan dəstək almışlar. Mən ilk dəfə media vasitəsilə demək istəyirəm ki, artıq hökumətlə dini cameələr arasında münasibəti daha sağlam müstəvidə tənzimləməyin, ciddi islahatlar aparılmasının zamanı gəlib.

- Siz nələr təklif edirsiniz?

(ardı var)

□ Aygün MURADXANI

"Mən ilk dəfə media vasitəsilə demək istəyirəm ki, artıq hökumətlə dini cameələr arasında münasibəti daha sağlam müstəvidə tənzimləməyin, ciddi islahatlar aparılmasının zamanı gəlib"

Bu gün Milli Dirçəliş Günüdür. 27 il öncənin bu günü dövlət müstəqilliyimizə gedən yolda ilk mühüm addım atıldı. Məhz 17 noyabrda ilk dəfə olaraq üçrəngli bayrağımız Azadlıq meydanında dalğalandı. 18 gün fasiləsiz davam edən mitinq üç il sonra qazanılacaq müstəqilliyimizin təməli oldu...

Milli Dirçəliş Günü'nün mezarlarından olan Azərbaycanın sabiq prezidenti Əbülfəz Elçibəy 17 noyabrın Milli Dirçəliş Günü kimi qeyd olunması və rəsmi dövlət bayramları sırasına daxil edilməsi barədə 1992-ci ildə fərman verdi. 2006-cı ilə qədər 17 noyabr qeyri-ış günü kimi dövlət səviyyəsində bayram kimi qeyd olundu. Təəssüflər olsun ki, son 9 ildə bu bayram qeyri-ış günləri sırasından çıxarılıb, yeni bayram kimi qeyd olunmur.

Qeyd edək ki, bu günün tarixdə yalançı və həqiqi qəhrəmanlar kimi bir sıra tanınmış simaları var.

Meydan hərəkatının həqiqi qəhrəmanlarından biri sabiq baş nazir, **AXP sədri Pənah Hüseyn**dir. O, qısaca olaraq, 27 il öncənin bu gününə belə şərh verdi: "Həmin gün həyatımda, yaddaşımda sevincli, coşqulu, həvəsli və böyük planlar, arzular, xəyallar içində olduğu bir gün kimi qalıb. Bu gün o zamankı arzu, xəyal, həvəs artıq yoxdur. Amma əsas müstəqil dövlətimiz qalır. Bütün xalqımızı, millətimizi müstəqillik günü münasibətilə təbrik edirəm".

17 noyabrın daha bir mezarı var. Bu, 1988-ci ildə yalnız şair kimi, indi isə həm şair,

Milli Dirçəlişin 27-ci ili...

1988-ci ilin bu günü üç il sonra qazanılacaq müstəqilliyimizin bünövrəsidir; 14 il bayram kimi qeyd olunan 17 noyabr 9 ildir qeyri-ış günləri sırasından çıxarılıb

həm də VHP sədri kimi tanınan Sabir Rüstəmxanlıdır. Sabir bəy həmin şərəfli tarixi günü belə xatırlayır: "Sonda hərəkatda çox isimlər, adlar olub. Təşkilatlanma gedib və Xalq Cəbhəsi yaranıb. Bunların hamısı hər kəsə aydındır. Hər kəsin də öz mövqeyi və xidmətləri var. Amma konkret olaraq, 17 oktyabrdan başlayan hadisənin iki aparıcısı var idi. Şair Sa-

bir Rüstəmxanlı və fəhlə Nemət Pənahlı. Bu, konkretidir. Bunun üstündən nə qədər sağa-sola çəkilsə çəksinlər, adımı unudurmağa çalışırlarsa çalışsınlar, Nemətə qarşı hansısa mövqə sərgiləyirlərsə sərgiləsinlər. Bir milyon insanın olduğu meydanın məsuliyyəti bizim üzərimizdə idi. Bəzən axşam qədər danışan yalnız biz olmuşuq. Meydanın dağılması

göstərişini də biz verdik. Hərçənd ki, meydan dağılmadı, insanlar təzədən qayıtdılar. Əgər meydan idarə olunmasaydı, 20 Yanvar faciəsi həmin meydan-da baş verəcəkdə. Həmin dövrdə təşkilatlanmış ciddi bir proses gedirdi. Bu meydan hərəkatını xalqımızın tarixinin bir parlaq səhifəsi hesab edirəm. Həmin dövrün lentlərinə baxıram. Hərçənd ki, çoxu əl-

də deyil. İndi kimsə o dövrlə bağlı film çəkir, klip hazırlayır, əsər yazır, öz zövqünə uyğun kimi istəyirsə, kəsib atır. Amma millətin yaddaşı hələ də kəsilib atılmayıb. Meydan hərəkatı hər kəsin gözünün qabağındadır, hər kəs həmin günləri əvvəldən axıra qədər xatırlayır. O meydan əslinə qalsa, o vaxt dediyim kimi, bir universitet idi. Hərəkat Qarabağda baş verən proseslər, Topxana meşəsinin qırılması, orada Alüminium zavodunun tikilməsi söhbəti ilə bağlı başlamışdı. Əslinə qalsa, hərəkat Moskva hökumətinin bizə qarşı olan xəyanətəkar mövqeyinə görə olmuşdu. 1988-ci ilin əvvəllərindən başlayaraq, mitinqlər keçirilirdi. Biz inanmırıq ki, ilin sonunda bu qədər insan bir araya gələ bilər. Hərəkat getdikcə böyüdü. Köhnə

S.Rüstəmxanlı Azadlıq meydanını nəhəng bir kürsüyə bənzətdi: "Meydanın özü nəhəng bir kürsü idi. Orada xalq dünyaya öz sözünü deyirdi. Mənə elə gəlir ki, həyatım meydana gələn bir yol idi. Həmin gün çox xoşbəxt idik ki, xalqımız bir araya gəlir. Sonrakı faciələri təbii ki gözləmədik. Biz bilmədik ki, Moskva əhalisinin bir hissəsi olan bizə qarşı qoşun yeridə, qəddar davrana, qırğın törədə, ərazimizin bir hissəsini qonşu ölkəyə verə bilər. Biz cəsarətlə kəfənimizi boğazımıza geyinib, meydana çıxmışdıq. O hadisələrin üstündən çox keçib. Bu gün həmin hadisələrdən sonra doğulan, o hadisələri görməyən bir nəsəl var. Deyərdim ki, o hadisələri evyandan izləyib, qorxusundan hərəkata qoşulmayan insanlar da var. Çalışsınlar ki, həmin hadisələrin əhə-

Pənah Hüseyn:
"O zamankı arzu, xəyal, həvəs artıq yoxdur"

Sabir Rüstəmxanlı:
"Hərəkatın iki aparıcısı var idi, şair Sabir Rüstəmxanlı və fəhlə Nemət Pənahlı..."

lentlə, kliplərə baxanda içimi o zamankı qürur hissi doldurur. Öz millətimin böyüklüyünə bir daha heyrlənirəm. Namuslu ziyalılarımızın cəsarətinə heyran qalırım. Tribunada böyük isimlər görürəm. Orada Bəxtiyar Vahabzadəni, Ziya Bünyadovu, Sirius Təbrizlini, Xəlil Rza Ulutürkü, Əbülfəz Elçibəyi, Qabili və digər şəxsləri görürəm. Hətta dövlət rəsmiləri də məcbur olub xalqın qarşısında çıxış edirdilər. Orada mən Aydın Məmmədovu, rəhmətlik Nüsret Kəsəmənlini də görürəm. Ayrı-ayrı bölgələrdən mitinqə gələnələr var idi. Orada Günəyin səsi, türk dünyasının bütövlüyü, Azərbaycanın məruz qaldığı haqsızlıqlara üsyan var. Millətin unudulmuş bayrağı həmin dövrdə meydana çıxarıldı. Ora bir tarix universitetidir. Millət öz keçmişini bir daha gözəndən keçirir. Millət o hərəkatda böyük bir dərs keçdi. O universitetin indi tələbələri var. Hər halda, biz o universitetin idarəediciyə, kobud şəkildə olsa da, dərs keçənləri idik".

miyyətini azaltsınlar. SSRİ-nin dağılmasında 1988-ci ildəki meydan hərəkatımız böyük rol oynadı. Bu günkü müstəqilliyimizin qazanılmasında həmin meydan hərəkatının müstəsna xidmətləri var. Bunu heç kəs də bilməz. İndi deyirlər ki, biz hardayıq, niyə xalqla birlikdə deyilik. Həmin dövrdə ziyalılar xalqla birlikdə meydana idi. O birliyi pozmaq üçün sonrakı zamanlarda əllərindən gələni etməyə çalışan insanlar oldular. Meydana kölgə salmaq olmaz. Təəssüflər olsun ki, Milli Dirçəliş Günü bayramlarımız sırasında deyil, bayram kimi qeyd olunmur. O gün üçrəngli bayrağımızın meydana çıxarılmışdı. İlk dəfə olaraq, məhz o gündə Azərbaycanın SSRİ-nin tərkibindən çıxması tələbləri səsləndi. Əvvəlcə Qarabağ məsələsinə görə etiraz aksiyası idi. Sonra ordu yeridildi. Ordu meydanı əhatəyə aldı. O gündən həmin hərəkat milli azadlıq hərəkatına çevrildi. Bu mübarizənin nəticəsində Azərbaycan müstəqil oldu".

□ Cavansir ABBASLI

Müstəqilliyimizin nə qədər böyük dəyər olduğunu Azərbaycan xalqı gündəlik həyatda görür. Biz azadlıq, biz müstəqillik. Bizim taleyimiz öz əlimizdədir.

İlham ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

AVRÖMED

Azərbaycan xalqını

17 NOYABR -
DİRÇƏLİŞ GÜNÜ

münasibəti ilə təbrik edir,
dünyada etibarlı tərəfdaş imici qazanmış
Azərbaycan dövlətinə müstəqillik yollarında
daha böyük nailiyyətlər arzulayırıq!

Dünyanın nəhənglərinin Türkiyədə keçirilən G-20 sammitində çıxış edən əksər ölkələrin liderləri terrorçuluğun əsas səbəbi kimi işsizliyi göstərirlər. Qeyd edək ki, Azərbaycanda da son vaxtlar işsizliyin artması rəsmən etiraf olunur. Neft bazarının və meqaprojələrin dayanması işsizliyi artırır və əhalinin maddi durumuna mənfi təsir göstərən amillərdir.

Dünya bazarında neftin qiymətinin aşağı səviyyədə qalmasının bundan sonra da ölkəmizin iqtisadi durumuna təsir göstərəcəyi, işsizliyi bir qədər də artıracağı proqnozları verilməkdədir. Bəs belə bir durumda Azərbaycanda radikal dini qruplara qoşulanların sayının artması gözləniləndimi? Hökumət bu prosesin getməməsi üçün nə etməlidir?

Politoloq Qabil Hüseynli hesab edir ki, həqiqətən də istənilən ölkədə əhalinin maddi rifah halının aşağı düşməsi, işsizlik dini fanatizmin və onun bir forması olan terrorçuluğun yayılmasında ciddi rol oynayır: "Məsələn, mən Türkiyənin təcürübəsini göstərə bilərəm. Türkiyədə kürdlərin yaşadığı bölgələrdə doğum səviyyəsinin yüksək olması səbəbindən ailələrin yaşayışında ciddi problemlər olurdu. Ailəsinin maddi rifahını təmin edə bilməyən ailə başçıları uşaqlarını dağlara-PKK-ya göndərirdilər. Türkiyədə terrorun səbəblərindən biri də məhz bu amildir. Eləcə də dünyada da insanlar işsizlik, aclıq yaşayanda radikal dini qruplar, missioner təşkilatlar onlardan öz məqsədləri üçün istifadə etməyi bacarırlar. Onlar bu adamların sosial vəziyyətinə uyğun bir

G-20-lərin işsizliklə bağlı narahatlığı - politoloqdan buna dair şok açıqlamalar

Qabil Hüseynli: "Əhaliyə pul paylamaqla onları hətta xristian dinini qəbul eləməyə belə sövq edirlər"

sosioloji və ya ideoloji tezislər uydurub tapır və guya onları səfəldən qurtarmağın yolunun cihad, qisas olduğunu təbliğ edirlər. İşsizlikdən, yoxsulluqdan tənə gələn adamların sıralarından isə terror qruplarına qoşulanlar olur. Azərbaycanda da təxminən buna bənzərdir.

Azərbaycanda terror qruplarının yaradılması imkanı olmasa da müxtəlif radikal təriqətlərin, xüsusən də vəhhabilik təriqətinin fəaliyyəti bəllidir. Bu cür təriqətləri insanların maddi güzəranının aşağı düşməsindən sui-istifadə edərək genişləndirirlər. İşsizlik, insanların maddi duru-

munun pisləşməsi bir çox insanlar üçün təriqətlərin sırasına qovur. Bu təriqətlərə üzv olanlara müəyyən məbləğdə pul ödənilir. İnsanlar bu cərəyanların sırasına qoşulur və öz keçimini təmin etmək üçün maddi vəsait əldə edir. Bəziləri isə həmin cərəyanlara qoşulduqdan sonra aparılan təbliğat nəticəsində dönüb radikal təmayüllü daşıyıcı olurlar".

Q.Hüseynli Azərbaycanda vəhhabiliyin yayılmasının çox təhlükəli olduğunu qeyd edərək dedi ki, vəhhabiliyin arxasında çox böyük maliyyə imkanlarına malik dövlət dayandığı üçün bu ideologiyanın yayılması üçün fantastik məbləğlərdə pullar sərf edilir. İşsizlik, maddi ehtiyac insanları vəhhabiliyə meyillənməyə məcbur edir: "Azərbaycanın rayonlarında vəhhabilik açıq surətdə yayılır. Bunu yayanlar əhalinin güzəranının zəifləməsindən maksimum yararlanmağa çalışırlar. Buna

qarşı mübarizənin zəif olduğunu qeyd etmək lazımdır. Radikal dini ideologiyalara meyillənmənin səbəblərindən biri məhz bu cür ideologiyaların yayanlara qarşı genişmiqyaslı, sərt tədbirlərin görülməməsidir. Azərbaycanda çoxlu missioner cəmiyyətləri qeydə alınıb. Onlar tək vəhhabiliyi yox, xristianlığın müəyyən məzhəblərini də açıq təbliğ edirlər. Rayonlarda qərargahlar fəaliyyət göstərir. Əhaliyə pul paylamaqla onları hətta xristian dinini qəbul eləməyə belə sövq edirlər. Nəzərə alsaq ki, son zamanlar neftin dünya bazarında ucuzlaşması, dünyada gedən iqtisadi böhran Azərbaycanda da əhalinin yaşayışına mənfi təsir göstərməkdədir, o zaman düşünmək olar radikal missioner təriqətlərin tilovuna keçənlərin sayında artım ola bilər. Bütün bunlar onu göstərir ki, əhalinin iqtisadi rifahını qaldırmaq əgər ən vacib önləyici tədbir olaraq qəbul edilərsə də, təri-

qətçilik, radikal təmayüllü dini ideologiyaların yayılmasında fəal iştirak eləyən qüvvələrin də neytrallaşdırılması dövlətin əsas vəzifələrindən olmalıdır.

İşsizlik və yoxsulluq kimi insan ləyaqətini alçaldan, insanı sarsıdan, hər şeydən narazı salan bir vəziyyət yoxdur. Azərbaycan prezidentinin son dövrlərdə apardığı siyasəti təqdir etmək mümkündür. Çünki ölkədə sosial bərabərsizliyin aradan qaldırılması istiqamətində, iş adamlarının fəaliyyətinin genişləndirilməsi istiqamətində addımlar atılır".

Politoloq sonda vurğuladı ki, bu tədbirlərin davam etdirilməsi ölkədə işsizliyin azalmasına gətirib çıxaracaq ki, işsizlik aradan qalxan cəmiyyətlərdə insanların radikal təmayüllü təriqətlərə qoşulması, potensial terrorçuya çevrilməsi kimi zərərli tendensiya aradan xeyli dərəcədə qalxmış olur.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Manat ilin sonuna qədər dəyərini saxlaya bilməyəcək...

Ekspertlər bildirirlər ki, yaxın aylarda devalvasiya ehtimalı böyükdür, iqtisadiyyatda rolu getdikcə aşağı düşən milli valyutayı xilas etmək mümkün olmayacaq...

Milli valyuta olan manatla bağlı vəziyyət yenidən ciddiləşir. Əksər ekspertlər 1 noyabr parlament seçkilərindən sonra manatın yenidən devalvasiyaya uğrayacağını bildirirdi. Seçki bitib, ekspertlər hələ də təhlükənin real olduğunu vurğulayırlar. Əksəriyyət bu fikirdədir ki, 2015-ci ilin sonuna qədər manatı qorumaq mümkün olmayacaq. Yəni manat yenidən öz dəyərini itirəcək.

Ekspert Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı müsahibədə bildirib ki, manatın devalvasiyası qaçılmazdır: "Manat ola bilsin ki, ilin sonuna dəyərini saxlaya bildi. Amma yaxın aylarda devalvasiya ehtimalı onsuz da çox böyükdür. Çünki neftin qiymətinin artması ehtimalı yoxdur, azalması ehtimalı böyükdür. Valyuta ehtiyatlarımız azalır. Digər tərəfdən, Federal Rezerv Sistemi də yaxınlarda faiz dərəcəsini artıracaq. Bütün bunlar devalvasiyayı qaçılmaz edir".

Ekspert Qubad İbadoğlu isə bildirib ki, milli iqtisadiyyat zəiflədikcə manatı qorumaq çətinləşir: "ABŞ-da iqtisadi artımla bağlı optimist gözləntilərin özünü doğrultması bütövlükdə dünya iqtisadiyyatında yeni tendensiyalar formalaşdırmaqdadır. Aşağı neft qiymətlərinin məcmu

tələbə artırıcı təsiri, yumşaq monetar siyasət və davamlı olaraq aparılan liberallaşdırma siyasəti bu ölkədə iqtisadi artımı, məşğulluğu, deflyasiyanı və birbaşa xarici investisiyaları stimullaşdırır. Belə ki, ABŞ-da ümumi daxili məhsul 3-cü rübdə evvelki rüblə müqayisədə 3,9 faiz, bütövlükdə isə 2015-ci ilin 9 ayında 2,5 faiz artıb. Nəticədə sentyabr ayında işsizlik səviyyəsi 5,1 faiz, inflyasiya isə - 0,04 faiz olub. Qeyd edək ki, ABŞ-ın Federal Ehtiyat Sistemi-FES bu il üçün 2 faizlik hədəf inflyasiyası elan edib. Proqnozlara görə, 2015-ci ildə ABŞ-a birbaşa xarici investisiyaların həcmi 11 faiz artaraq 1,4 trilyon dollara çatacağı gözlənilir. Bütün bu müsbət tendensiyalar ilk növbədə ABŞ dollarının beynəlxalq bazarlarda mövqeyini möhkəmləndirir. Bununla yanaşı, ABŞ FES Açıq

Bazar Komitəsinin 15-16 dekabrda keçiriləcək növbəti toplantısında banklar üçün uçot dərəcəsinin yüksəldiləcəyi ilə bağlı ehtimallar digər valyutalara, o sıradan da manata olan təzyiği biz az da artırır".

Ekspertin sözlərinə görə, bundan başqa, Avropa Mərkəzi Bankının monetar genişlənmə

proqramını davam etdirməsi avronun dollara nəzərən məzənnəsini aprel ayından sonra ən aşağı səviyyəyə salıb: "Beləliklə də xarici valyuta bazarlarında müşahidə olunan dəyişikliklərdən Azərbaycan manatı da təsirlənə bilər. Xüsusilə də son günlər ABŞ dollarının avroya nəzərən məzənnəsinin daha

da möhkəmlənməsi Azərbaycanda nağd dollara tələbatı bir az da artırıb, həmçinin cəmi depozit bazasının valyutalar üzrə strukturunda bu ildən başlayan dəyişikliyi sürətləndirib. Belə ki, bu ilin oktyabrın 1-nə olan məlumata görə, xarici valyuta ilə depozitlərin ümumi yekunda payı 75,4 faizə çatıb. Müqayisə üçün

qeyd edək ki, 1 il bundan əvvəl müvafiq göstərici 50,2 faiz təşkil edib. Bütün bunların nəticəsində bir neçə gün əvvəl Azərbaycan Mərkəzi Bankı daxili valyuta bazarında sabitliyi qorumaq üçün bazara 1 gündə 94 milyon dollar əlavə vəsait yerləşdirmək məcburiyyətində qalıb. Göründüyü kimi, getdikcə zəifləyən manat yalnız daxili bazanın vəziyyətindən qaynaqlanan təsirlərə deyil, həm də xarici makroiqtisadi şoklara reaksiya verməkdədir. Nəticədə manata olan işgüzar inam gündən-günə azaldığından onu qorumaq Mərkəzi Banka getdikcə baha başa gəlməkdədir. Şübhəsiz ki, neft qiymətlərinin artması ehtimalının olmadığı yaxın illərdə valyuta bazarında müşahidə olunaçaq şokları sadəcə valyuta rezervlərini xərcləməklə tənzimləmək perspektivi görsənmir. Yeni və təminatlı siyasət isə bütövlükdə iqtisadiyyatın, ayrıca isə valyuta bazasının liberallaşdırılması ola bilər. Milli iqtisadiyyat liberal bazar tənzimlənməsinə keçid nə qədər tez təmin olunarsa, bir o qədər də tez dövlət xərçisi azala və manatın iqtisadi əsaslarla formalaşma dövrü başlaya bilər. Əks təqdirdə, nominal olaraq məzənnəsi qorunan, amma realıqda dəyəri və iqtisadiyyatda rolu getdikcə aşağı düşən manatı xilas etmək mümkün olmayacaq. Bu sahədə islahatlar həm də hazırda qeyri-müəyyən şəraitdə gözləmə mövqeyində durub, yaxın gələcəkdə sabit və işgüzar rejimdə fəaliyyət göstərmək istəyən sərmayəçilər və sahibkarlar üçün də vacibdir".

□ **RÖYA**

musavat.com/ Fərahim İLQAROĞLU

Prezident İlham Əliyevin qəfil sərəncamı ilə Eldar Mahmudovun milli təhlükəsizlik naziri vəzifəsindən azad olunmasından 1 ay ötür. Bu bir ay ərzində ölkənin gündəmini generalların həbs edilməsi prosesi zəbt edib. Son olaraq MTN generalı Akif Çovdarov bir neçə gün öncə qandallandı. Məlumatlara görə, proses yeni generalların saxlanması ilə davam edəcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda generalların həbsi yeni hal deyil. 1993-cü ildə Əbülfəz Elçibəy hakimiyyətinə son qoyulduqdan sonra ölkədə başlayan həbs dalğasında bir sıra məşhur generallar dörd divar arasına göndərildi. Onlardan ən məşhuru keçmiş daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov idi. Şahin Musayev, Heydər Əliyev iqtidarının ilk ilində milli təhlükəsizlik naziri işləmiş Nəriman İmranov da həbsə atılan məşhur generallardan idilər. Özü də həmin generalara çox ağır cəza kəsilməmişdi. İsgəndər Həmidov 14 il, Şahin Musayev 15 il, Nəriman İmranov ömürlük məhkum edilmişdilər. İsgəndər Həmidov 9 illik həbsdə saxlandı və İlham Əliyev hakimiyyətə gəldikdən az sonra azad edildi. Şahin Musayev isə Qobustan həbsxanasında məş-

hur qaçış olayı zamanı həbsxanadan qaçmağa cəhd edən vaxt güllənib öldürülmüşdü. Rəhim Qaziyevlə birlikdə bir qrup saxlanılan şəxsin MTN-in təcridxanasından qaçmasını təşkil etdiyi ittihamı ilə həbs edilən Nəriman İmranovun isə cəzası öncə ömürlük olsa da sonradan 15 ilə endirildi. 10 ilə yaxın məhkumluq həyatından sonra İmranov əfvlə azadlığa qovuşdu.

Sonrakı illərdə də Azərbaycanda məşhur general qandallama halları yaşanıb. Onlardan ən məşhuru DİN-in idarə rəisi general Zakir Nəsirovun 2005-ci ildə həbs edilməsi idi. Zakir Nəsirov məşhur Hacı Məmmədov olayı ilə bağlı həbs edilib və hələ də dustaq həyatı yaşayır. Son bir ay isə Azərbaycanda ən çox sayda generalın həbs edildiyi

İndiyədək Azərbaycanda 20-dən çox general həbs edilib

Sabiq daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov yeni qandallanan generalı həbsdə nələrlə gözlədiyindən danışdı: "Hələ çoxlu sayda general var ki, həbs edilməlidirlər və güman ki, ediləcəklər"

dövr kimi tarixə düşdü desək, yanlışdır. Eldar Mahmudovun MTN naziri vəzifəsindən çıxarılmasından bu gün düz bir ay keçir. Bu bir ayda 10-a yaxın general qandallanıb.

Ümumi götürdükdə 1993-cü ildən indiyə qədər ölkəmizdə 20-dən yuxarı general rütbəsi daşıyan adamın demir barmaqlıqlar arxasına göndərildiyini araşdırmamız ortaya çıxarır.

Keçmiş daxili işlər naziri İsgəndər Həmidov bu mövzuda "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, Elçibəy hakimiyyəti devrildikdən sonrakı 1995-ci ilin sonlarına qədər olan dövrdə həbs edilən generallarla, ondan sonrakı zamanlarda, xüsusən də son bir ayda həbsə atılan general arasında böyük fərqlər var: "Əbülfəz Elçibəy hakimiyyəti devrildikdən sonrakı dövrdə Elçibəy hakimiyyətinin təmsilçiləri sırasında general da həbs edildi və

onların hamısı siyasi dustaq kimi dünya tərəfindən qəbul edildi. Həmin insanlar qanunları pozmamışdılar. Günahsız yerə həbsə atılmışdılar. Özü də həmin insanlar Azərbaycan qarşısında, onun müstəqilliyi uğrunda böyük işlər görmüşdülər. 1995-ci ildən sonra general həbslərinin yeni mərhələsi başlandı. Bu mərhələ başlanan dövrdən indiyə qədər həyata keçirilən general həbsləri fərqli hadisələrə görə həyata keçirilib. İndi həbs edilən generalın əksəriyyəti isə general olmağa layiq olmayan, bu ölkə üçün heç bir əziyyət çəkməyən adamlardır. Onlar ölkənin milli təhlükəsizliyinə təhlükə yaradan, cinayətə qurşanmış adamlardır. Ona görə də belə saxta generalın cəzalandırılması lazım idi. Biz hələ bir neçə il öncə Azərbaycanda insanlara, xüsusən iş adamlarına divan tutan çetenin olduğu barədə xəbər-

darlığımızı etmişdik. Biz dəfələrlə bəyan etmişik ki, hər yə-tənə general rütbəsi verilmə-məlidir. Asanlıqla bu cür bö-yük rütbəyə yiyələnmiş adamlar harınlayacaqlar. Mən bir dəfə müsahibəmdə demişdim ki, bu ölkədə çevri-liş olsa onu müxalifət yox, ha-kimiyyətin öz içində olan ha-rınlamışlar edəcəklər".

İ.Həmidov onu da dedi ki, Azərbaycanda hələ çoxlu sayda general var ki, həbs edilməlidirlər və güman ki, həbs ediləcəklər.

Keçmiş nazir general üçün həbsxanaya düşmənin hansı çətinliklər yaratdığından da danışdı. O vurğuladı ki, xalq hərəkətindən çıxmış, çətinliklər, əziyyətlər görmüş generallar üçün həbsxana divarları arasında yaşamaq psixoloji baxımdan o qədər ağır deyildi: "Sovet tanklarının önündə çıxmış, dəfələrlə ölümlə üz-üzə gəlmiş, hər cür əziyyətlərdən çıxmış şəxslər

daxilən hər şeyə hazır idilər. Belə adamlar üçün həbs edil-mək faciə deyildi. Həbsxana-da da onlara hörmətlə yanaşılır. İndi həbs edilən kabinet generalı, heç bir əziyyət görməyən, ancaq pul yığmaqla məşğul olan və harın həyat tərzi keçirən, insanlara işgən-cə vermiş generallar üçün isə həbs çox çətin olacaq. Onlar çox ağır psixoloji, mənəvi sar-sıntılar keçirəcəklər. Onlara türmədə məhkumların içində yaşamaq çox çətin olacaq. Onların dustaqlar arasında heç bir hörməti olmayacaq. Onların bəzilərinin vaxtı ilə şərhləyib tutduduqları adamlarla həbsxanada üz-üzə gəl-mək ehtimalları da var. Həmin generallar, polkovniklər ora-da çox ciddi sorğuya çəkile-cəklər. Ona görə də həbsxa-na onlar üçün çox ağır keçə-cək. Bizim həbsimizlə onların həbsini eyniləşdirmək müm-kün deyil".

□ Etibar SEYİDAĞA

Sabiq maliyyə nazirinin fransızlardan üzr istəməsi birmənalı qarşılanmadı

Mehman Əliyev: "Normal adam heç vaxt bunu etməz..."
Natiq Miri: "Fransadan üzr istəməyə dəyməz..."

Sabiq maliyyə naziri, professor Saleh Məmmədov Fransada baş vermiş terror hadisəsinə görə fransız xalqından üzr istəyib. İqtisadçı alimin addımı müzakirələrə səbəb olub. İctimaiyyət tərəfindən S.Məmmədovun fikirləri heç də birmənalı qarşılanmayıb.

Sabiq maliyyə naziri terror hadisələrinə görə müsəlmanları qınayıb. Onun üzr istəməsindən daha çox, müsəlmanlar barədə dedikləri ciddi əks-səda doğurub. Professorun fikirlərinin əleyhinə çıxanlar lehinə olanlardan çoxluq təşkil edirlər.

S.Məmmədovun fikirlərini təqdim edirik: "Fransada baş verən terror hadisəsinə birmənalı olaraq lənətləyirəm, dinindən, dilindən, milliyətindən asılı olmayaraq terrorist terro-ristdir. Daha pisi odur ki, bu terroru törədən dinimizdən olan şəxslərdir. Daha da pisi odur ki, adını ziyalı qoyan əksəriyyət müsəlman ziyalıları-mız üstüörtülü də olsa, bu şə-

rəfsizlərə bəraət qazandırır. Bəs deməzsənmi, İraqda, Suriyada, Yəməndə, Əfqanıstan-da terroru törədən Fransa imiş. Sanki Taliban, İŞİD, Əsəd, Səddam və daha kimlər hamısı fransızlardı..."

Hər şeyi olduğu kimi qiymətləndirib, bu müsəlman xəstəliyinə düzgün diaqnoz qoyub, ximterapiya kimi müalicə etmək lazımdır. Dünyada əksəriyyət savaqların, terrorun səbəbi və iştirakçıları müsəlmanlardı. Suriyada, Misirdə, İraqda, Sudanda və digərlərində baş verən müharibələrdə, terrora yalnız biz müsəlmanlar günahkardır, bunun da kö-kündə cahilliyimiz, savadsızlı-ğımız durur.

Allah həlak olanlara rəh-mət etsin, bir müsəlman kimi bu dəhşətli cinayətə görə fran-sız xalqından və bütün dünya sülhsevər insanlarından üzr istəyirəm".

"Turan" informasiya agentliyinin rəhbəri Mehman Əliyev professorun fikirlərinin bütün müsəlmanlara şamil olunmadığı qənaətindədir: "Bu, prinsipcə normaldır. "Bizim aramızda" dedikdə, o, tərəfləri ayırır. Qaldı ki, bu cür problemlərin müsəlmandan dünyasından gəldiyinə, bu faktır. Sadəcə, səbəblərini bilmək lazımdır. Nədən belə hadisələr törədilir? O, konkret kimləri pislədiyini göstərir. Terrorun İslam ölkə-lərində formalaşdırıldığı faktır. Statiskaya baxsaq, bunu açıq şəkildə görürük. Bu cür hadisələrin arxasında nə-lərin durduğu, kimlər tərəfin-

dən törətdiyi isə başqa mə-sələdir. Bu məsələnin ətrafın-da ciddi söhbətlər aparılmalı-dır. Saleh müəllim fikirlərini bütün müsəlmanlara şamil etmir. Sadəcə deyir ki, "ara-mızda olanlar". İŞİD-ə bəraət qazandıra bilirikmi? Normal adam heç vaxt bunu etməz. Üzr istəmək də hesab edirəm ki, bütün müsəlman ələminə şamil olunmur".

Politoloq Natiq Miri məsələyə iki mövqedən yanaşıl-masının vacib olduğunu bil-dirdi: "İnsanlığ və İslam baxı-mından məsələyə yanaşsaq, hadisədə Qərbin nə qədər günahının olub-olmamasın-dan asılı olmayaraq, faciədə ölən insanlar bu məsələlərdə heç bir məsuliyyət daşımır-lar. Bir günahsız insanın öldürül-məsi belə, Peyğəmbərimizin sözləri ilə desək, bütün dün-yanın qətl edilməsi anlamına

Mehman Əliyev

Natiq Miri

gəlir. Bu mənada professorun humanizm nöqtəyi-nəzə-rindən fikirlərini qəbul etmək olar. Amma İslam mövqeyin-dən yanaşsaq, bir qədər dü-şünmək lazımdır. Çünki bu hadisəni törədənlərin müsəl-man olmasına şübhələr var. Bu insanlar müqəddəs Qura-na uyğun davranış göstərmə-yiblər. Öz beyinlərində for-malaşan, onlara təqdim olu-nan yanlış İslam mövqeyin-dən məsələyə yanaşırlar. Ci-had anlayışı ilə bu insanları qətlə yetirirlər. Cihad sözü-nün mənasında qətl deyilən anlayış yoxdur. Cihad öldür-mək deyil, insanı qazanmaq deməkdir. Söhbət ürəyin həbsindən gedir. Heqiqi İslamda cihad budur. Qətl İslam tərəfindən qəbul edilmir. Bu kontekstdə şəxsən mən üzr istəməzdim. Çünki bu in-sanların müsəlman olmaları-na şübhə edirəm. Quranı an-

layan müsəlman məsum bir insanı öldürməz. Saleh mü-əllim öz adına üzr istəyirsə, bu haradasa qəbul olunandır. Ancaq bunu müsəlman toplumu adına edirsə, bu yanlışdır. Çünki günahkarlığı qəbul etmək anlamına gəlir. İslam heç vaxt zorakılığı qə-bul etmir. Quranın ayələrində bunlar özünü göstərir. Müsəlman toplumu adından Fransadan üzr istəməyə dəyməz. Onu da nəzərə al-maq lazımdır ki, Fransa ter-roru dəstəkləyən, terroru dəstəkləyən ölkələrin önün-də gedən bir ölkədir. Fran-sanın törətdiyi terrorlar müsəlman dünyasının yadda-sından getməyib. Amma bu o demək deyil ki, müsəlman-lar qisas almalıdırlar. Saleh müəllimin öz prinsipləri ba-xımından üzr istəməsi qəbul oluna bilər".

□ Cavansir ABBASLI

Diş altındaki iştahın "yediği başlar"

Xalid KAZIMLI

İlk gündən, yeni oktyabrın 17-dən, daha dəqiqi, Eldar Mahmudov milli təhlükəsizlik naziri vəzifəsindən götürülən andan şübhə vardı ki, bu fərmanın arxasında siyasi səbəblər durur.

"Siyasi səbəblər" deyərək, əsasən hakimiyyət məsələsi nəzərdə tutulur. Rəsmən elan edilən "iqtisadi cinayətlər"ə dair ittihamlar sanki bir az bəhanə xarakteri daşıyırdı.

Hiss olunurdu ki, Eldar Mahmudov və onun rəhbərlik etdiyi generallar, polkovniklər çetesi hakimiyyət başçısına sədaqətlərində də səhvə, xəyanətə yol veriblər və kütləvi şəkildə qandallanmaları buna görədir.

İqtisadi cinayətlərin cəzalandırılması bu qədər şiddətli ola bilməzdi. Məmurların 99, 99 faizinin bu və ya digər dərində daldığı korrupsiya bataqlığı, hər halda, bu qədər ciddi cəza eməliyyətlərinə səbəb olmazdı.

Belə hallarda bir qayda olaraq, yanmış korrupsionerlərin varidatını əlindən alır, ancaq onunla tısbığa kimi davranırlar, öldürmür, eləcə arxası üstə çevirirlər ki, öz-özünə çabalasın.

Təcrübədən bilir ki, vəzifədən çıxarılan nazir, nazir müavinləri, generallar bir də həbs edilirsə, demək, ortada dövlət başçısına şəxsi sədaqət müstəvisində səhv ediblər, daha pisi, hakimiyyəti götürmək sevdasına düşüblər.

Eldar Mahmudovun müştəkkil qrupunun hakimiyyət sevdasına düşməsinə dair informasiyalar çox yenidir. Ortada MTN-in az qala qeyri-rəsmi ikinci adamı olan Akif Çovdarovun dediyi bir ifadə fırlanır: "Eldar Mahmudov baş nazir olmalıdır".

Əlbəttə, Artur Rasizadənin və ya Samir Şərifovun, yaxud da Əli Həsənovun baş nazir olmasıyla, Eldar Mahmudovun baş nazir olmasının arasında dağla düz qədr fərq var.

Arxasında heç bir hərbi qüvvə, gizli servis dayanmayan mülki şəxs baş nazir olsa, özünün hakimiyyət əldə etmə niyyətini asanlıqla həyata keçirə bilməz. Ona mane olan müştəkkil qüvvələr tapılar.

Ancaq ölkənin ən qüdrətli dövlət strukturunun rəhbəri dövlətin ikinci postuna yiyələnsə, onun qısa müddətdən sonra birinci adam olması artıq texniki-siyasi məsələdir.

Dünyanın hər yerində gizli xidmətlərin şefi öz nazir həmkarlarını ram etmək üçün güclü rıçaqlara malik olurlar və bu, məkr, şantaj yuvası olan Şərqdə daha da şiddətlidir.

Ölkəboyu dinləmələr həyata keçirən, ən müasir foto-video çəkiliş avadanlıqlarıyla təchiz olunmuş bir struktur ölkə elitasının təmsilçilərinin bütün kirli camaşmalarına, gizli əlaqələrinə dair sənədlər, sübutlar əldə edə bilər.

İnformasiyalar göstərir ki, Mahmudovun dəstəsi məhz bu işlə məşğul olub və onların əlinin altında böyük kompromat bazası varmış.

Burası sübuta yetirilib, generallar bu kompromat və digər informasiyalardan şəxsi varidatlarını artırmaq üçün gen-bol istifadə ediblər. Hamısı milyonçu olub. Bəs bununla kifayətləniblərimi?

Belə anlaşılır ki, xeyr, iştah diş altında olduğu üçün ölkənin ən varlı, ən səlahiyyətli adamlarına çevrilmiş generallar tam hakimiyyət əldə etmək niyyətində olublar.

Görünür, Rusiyanın daxili siyasətini təqlid etmək mərzə MTN-ə də yoluxubmuş və generallar hesab ediblər ki, Rusiyada əsas hakimiyyət təhlükəsizlik zabitlərinə, generallara məxsus olduğu kimi, eyni şey Azərbaycanda da ola bilər.

İndilikdə biz sızıb gələn məhdud informasiyalara, daha çox isə əlamətlərə və rəsmi xəbəri yayılan olayların pərdə-axası təfərrüatlarına əsasən bu cür qənaətlərə gələ bilir. Amma şübhəsiz ki, nazirləri və onların müavinlərini ard-arda vəzifələrindən götürən, bəzilərini isə məhbəsə yola salan hakim dairənin əlində daha aydın, detallı bilgiler var.

Bununla belə, "ikinci 17 oktyabr vəqəsi"nin əsas səbəbinin MTN generallarının hakimiyyət çevrilişinə cəhdi olsa belə, bu, heç vaxt açıqlanmaya bilər. 10 il əvvəlin 17 oktyabrında olduğu kimi.

Xatırlayırınsızsa, o vaxtlar da nazirləri və onların adamlarını yalnız CM-in iqtisadi cinayətkarlığa dair maddələri ilə mühakimə etdilər. Çevrilmiş dair təhqiqat aparmaq, dəlil-sübut toplamaq həm çətindir, həm də qalmaqalı çox olur. Salamət budur: xirtdəyə qədər korrupsiyanın içində olanları korrupsioner deyərək xirtləkləmək.

Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Qobustan rayonunun Ceyrankeçməz qəsəbəsindəki məzarlığın dağıdılmasını araşdıracaq. Bu haqda Müşfiqabad qəsəbə dini icmanın sədri İlşad Süleymanov məlumat verib. İ.Süleymanov qəbiristanlıqda baş verən vandalizm aktı və ondan sonra baş verənlər haqda redaksiyamıza ətraflı danışdı. Yada salağ ki, bu il avqustun 8-də baş vermiş vandalizmlə bağlı "Yeni Müsavat"ın noyabrın 5-də işıq üzü görmüş sayında "MTN-in şöbə rəisi qızıl tapmaq üçün qədim qəbiristanlığı dağıdıb?" sərlovhəli yazı dərc olunub.

Qəsəbə sakinlərindən birinin adından redaksiyamıza daxil olan məlumata əsaslanan həmin yazıda qeyd olunurdu ki, məzarlıq yerlə-yeksan olunub, 53 qəbirdən ölümlərin sümükləri çıxarılarq çölə atılıb. Bu cinayət törədilərkən Az 90 SE 067, Az 90 TO 883, Az 10 RE 666 dövlət nömrə nişanlı maşınlar orada olub. Həmin şəxslərin fəaliyyəti nəticəsində "İlanlı bəyləri"ne məxsus qədim qəbiristanlıq dağıdılıb.

İcma sədri İ.Süleymanov deyir ki, bu il avqustun 8-də ona Ceyrankeçməzdə olan qəbiristanlığın dağıdılması haqda məlumat verilib: "Qəsəbə sakinləri dedilər ki, qəbiristanlıq avqustun 7-dən 8-nə keçən gecə dağıdılıb. Orada bizim 3 qəbiristanlıq olub. "Diri baba"nın önündə biri, Ceyrankeçməzdə çayın kənarında ikinci və İlanlıda üçüncü qəbiristanlıq vardı. Biz hadisə ilə bağlı polisə məlumat verdik. Sonradan Qobustan polis şöbəsinin rəisi Ceyhun müəllim mənə zəng edib dedi ki, cinayətkarı axtarıq. Sonradan mən xaricə getdim. Avqustun 17-də qayıdandan sonra Ceyhun müəllim zəng edib dedi ki, gözün aydın, cinayətkar tapılıb".

İ.Süleymanov deyir ki, sonradan onunla Zamiq adlı bir şəxs tanış olub və qəbiristanlığın onun qardaşı tərəfindən səhvən dağıdıldığını deyib: "Zamiq Hüseynovu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Bakı şəhər şöbəsinin rəisi Anar müəllimin kabinetində gördüm. Anar müəllim dedi ki, bu adam sənənlə danışmaq istəyir. Başında az tük olan hündürboylu bir nəfər oturmuşdu. Həmin adam durub mənə qucaqladı. Dedi ki, qəbiristanlığı səhvən qazan qardaşımdır. Onun kimliyi ilə maraqlandım, dedi ki, "KQB"də işləyirəm, adım Zamiqdir. Qardaşım oranı bilmədən qazıb. Gedib oranı bərpə edək. Xeyli yalvardı, razılaşdım".

İcma sədri deyir ki, Zamiq adlı şəxsle Ceyrankeçməzə getməyə razılaşdı: "Mənim məşinimi aparıb Müşfiqabadda məscidin yaxınlığında qoyduq. Zamiq düşüb məsciddə namaz qıldı. Dedi ki, bu məscidin də təmirinə kömək edəyəm. Onun nömrəsinin sonu 666 olan "Mercedes"i ilə yola çıxdıq. Yolda üreyini tutdu, özündən getdi. Aylarda dedi ki, maşını sən sür. Başladı danışmağa ki, ağsaqqal dediyi digər qardaşı Mehman generaldır, o da "KQB"də işləyir. Bu işi də onun məsləhəti ilə yoluna qoyacaqlar, oranı təmir edəcəklər. Qəbiristanlığa çatanda gördüklərimdən dəhşətə gəldim. Dədə-babalarımızın kəllə sümükləri ortalıqda idi. Oradan

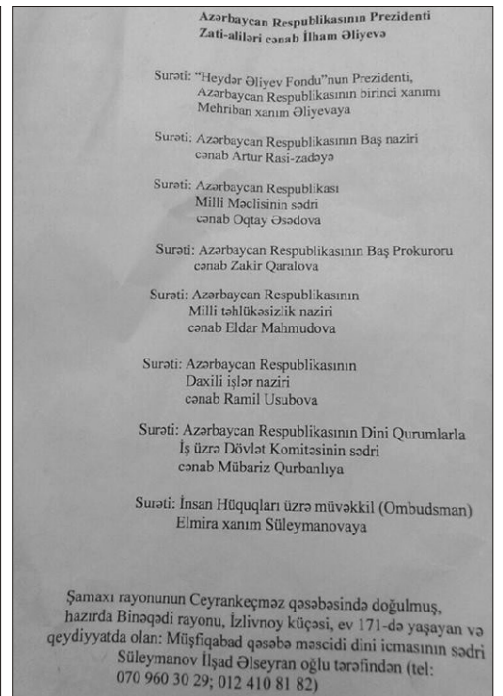
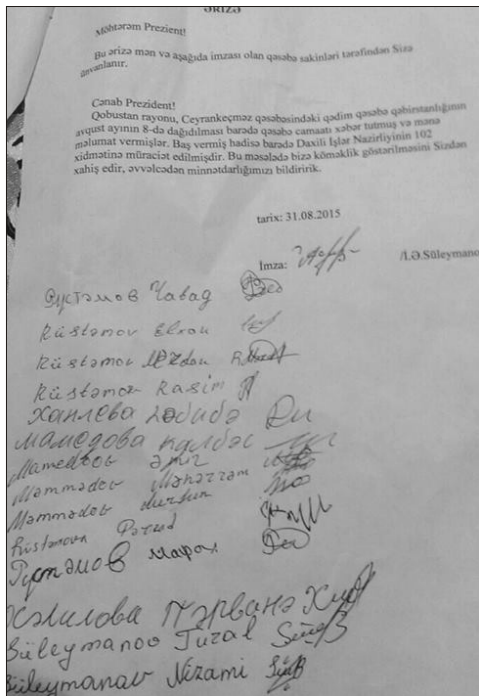

dov mənə zəng edib gedib oranı düzəldəcəklər. Səhəri Əfqan Məmmədov mənə zəng eləmədi. Sonra Zamiq Hüseynov zəng elədi. Dedi ki, "Kəmalə Nəmin" şadlıq evinin arxasına gəl, pulu da gətir. Ora getdim, Zamiq Hüseynov pulu istədi, dedi ki, qardaşımın orada başqa fikri var. Pulu aldı və dedi ki, səni bir günə salaram ki, ölənlərin qalar, dirilərini ağılaylar. Məni hədələdi, təhqir etdi".

İ.Süleymanov deyir ki, bundan sonra şikayətlərin əsassız olduğunu anlayıb: "Biz şikayət ərizəsi hazırlamışdıq. Amma qorxudan həmin şikayəti heç yana göndərməmişdik. Allah istədi, bu gün onların hamısını damlayıblar. Bundan sonra da yenidən gedib məlumat verdik. Bu gün mənə MTN-ə çağırıblar, çox yüksək səviyyədə qəbul etdilər və bu işin hərtərəfli araşdırılaca-

MTN Qobustanda qədim qəbiristanlıqdakı vandalizmi araşdırmağa başladı

Əcdadlarının qəbrlərini dağıdanların cəzalanmasını tələb edən icma sədri hədələnilib; Qobustanın icra başçısı dəhşətli əməli absurd arayışı ilə ört-basdır etmək istəyir!

çıxıb Ceyhun müəllimin yanına getdim. Zamiq maşında qaldı. Ceyhun müəllim dedi ki, cinayət törədən Zamiqin özüdür. Polis rəisi dedi ki, necə bilirsiniz elə dedim. Mən də onun yanından çıxıb icra başçısı Adil Məmmədovun yanına getdim. Ona qəbiristanlığın dağıdılması ilə bütün olanları danışdım. Dedi ki, adamlar qəbiristanlığı dağıtdıqlarını boyunlarına alırlarsa, oranı bərpə etsinlər. Qalan məsələləri də hüquq-mühafizə orqanı həll edər".

İcma sədri deyir ki, növbəti gün Zamiq Hüseynov məscidə gəlib və özü ilə gətirdiyi pulu ona verib: "2 min dollar pul gətirmiş-

di. Dedi ki, oranı siz özünüz fəhlə tapın, təmir etdirin. Belə qərara gəldik ki, oranı qardaşlıq qəbiristanlığı kimi düzəldək. Dedi ki, həftənin 2-ci günü qardaşı Mehmanla bir daha gələcək. Bundan sonra Zamiqin telefonlarına zəng çatmadı. Ona görə də Mərzəyə Ceyhun müəllimin yanına getdim. Dedi ki, gözəl, bir məlumat verəcəyəm. Axsamüstü mənə "QAI" postunun yanında bir kafeyə çağırıldı. Orada MTN-in Qobustan şöbəsinin sədri Əfqan Məmmədov və Zamiq Hüseynov da vardı. Söhbətə başlayanda Zamiq Hüseynovu kabinetdən qovdular. Dedilər ki, səhəri gün Əfqan Məmmə-

ğını, cinayətdə əli olan bütün şəxslərin cəzalarını alacağını söylədilər".

İcma sədri deyir ki, qəbirilər dağıdılandan sonra Qobustan Rayon İcra Hakimiyyətindən Qobustan Prokurorluğuna absurd bir arayış təqdim olunub: "3 gün əvvəl mənə prokurorun müavinini Eldəniz müəllim qəbul etdi. Dedi ki, rayon icra hakimiyyətinin başçısı saxta arayış verib ki, burada guya qəbiristanlıq olmayıb. Xahiş edirəm ki, bu məsələ hərtərəfli araşdırılsın. Necə yeni qəbiristanlıq olmayıb? Oradakı insan qalıqları kimindir?"

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

Fransa kimi inkişaf etmiş bir Avropa ölkəsində terror baş verməsi bütün dünya üçün təəccüb doğuracaq hadisə kimi qiymətləndirilir. Amma maraqlısı odur ki, "terror" elə fransız sözü imiş. "Terror" digər dillərə fransız dilindəki "terreur" sözündən keçib. "Terreur" "qorxudan titrəmə" və ya "titrəməyə səbəb olma" mənası verir.

Mütəxəssislərin əksəriyyətinin gəlidiyə qənaət budur ki, terror siyasi, dini, ideoloji, iqtisadi məqsədlərə çatmaq üçün qeyri-qanuni zorakılığın, gücün, hədənin tətbiqi formasıdır.

Fransız izahlı lüğətində terror sözü "bir toplumda hər hansı qrupun xalqın dirənişini, mübarizə əzmini qırmaq üçün yaratdığı qorxu" mənasına gəlir.

Oksfordun İngilis dili lüğətində isə bu söz "Daha çox siyasi səbəblərlə xalqın gözünü qorxutmaq üçün dəhşət yaradan hadisələr törətmək" kimi izah edilir.

Ədəbiyyatda terror sözü bəzən siyasi məqsədlərlə törədilmiş dəhşətli hadisə, zorakılıq mənasında da işlədilir.

"Terror" sözü ilk dəfə fransız inqilabi dövründə yeni bir mənə qazandı. Fransız inqilabının ilk illərində Fransa Konqresi, ölkənin xarici qüvvələr tərəfindən işğal edilməsi ilə bağlı narahatlıq keçirdikləri üçün ölkə daxilində vətəndaşların inqilaba zərər verə biləcəyini düşüncə fəvqəladə tədbirlər görməyi vacib hesab edirlər. Bu məqsədlə ictimai təhlükəsizliyi təmin etməyə məsul olan komitənin səlahiyyətləri diktatorluğa qədər artırılır. 1793-cü il sentyabrın 5-də Konqres bir bəyanat yayaraq inqilab əleyhdarlarına qarşı terroru izah edir: "Sui-qəsd hazırlayan insanları qorxuya salmaq zamanı gəldi. Terroru başladın".

Bundan sonra o zaman Fransanın təhlükəsizlik komitəsinin rəhbəri sayılan Maksimilian Robespier 1794-cü il 28 iyul tarixində diktatorluq cənayətləri üzündən edam edilənə qədər minlərlə adamın qətlinə fərman verir.

Tarixdə terror aləti sayılan gilyotini də 1738-ci ildə Fransada ixtisasca həkim olan İosif İqnak Giyotin ixtira etmişdi. 1789-cu ildə Fransa məclisinə üzv seçilən İ. İ. Giyotin ölkədə edamın vahid və "humanist" üsulla - ağrının minimuma endirilməsi üçün məhkumun başının boyun nahiyəsindən üzüməsi üsulu ilə keçirilməsini təklif edir. Təklif uzun müzakirələrdən sonra 1791-ci ildə qəbul edilərək Fransa Cənayət Məcəlləsinə daxil edilir.

Fransız inqilabi illəri "Terror gərginliyi" dövrü kimi xarakterizə edilirdi. Bu dövrdə Maksimilian Robespier "Terrorun simvolu" sayılırdı və hökumətin ən güclü fiqurlarından biri kimi minlərlə insanın qətlinə imza atmışdı. Lakin elə Robespier özü də 1794-cü ildə gilyotinin qurbanı oldu.

Lakin hazırda terrorun sərhədləri aşaraq bütün dünyanı təhdid edəcək həddə gəlməsi ölkələri beynəlxalq terrorizmlə qarşı-qarşıya qoydu. Ancaq son dövrdə istifadə edilən "beynəlxalq terrorizm" ifadəsi birdən çox ölkəni hədəfə alan və ya birdən çox ölkədə eyni anda bir-birinə yaxın hadisələr olan terrorizmi izah etmək üçün istifadə edilir.

"Terror" fransız sözü imiş...

Terrorun vətəni də Fransa sayılır

Bezi ölkələr terror təşkilatı kimi tanınan qruplaşmaların siyahısını nəşr edir. Bu siyahılar bezi ölkələrdə hər il yenilənir.

ABŞ, Avropa Birliyi tərəfindən nəşr olunan siyahıda ki təşkilatlar dünya mediasında da terror təşkilatı kimi tanınır.

Belə bir fikir var ki, media, kütləvi informasiya vasitələri olmadan terrorizm yaşaya bilməz. Terrorizmin müasir dövrdə bu qədər geniş yayılmasında missioner medianın rolu da danılmazdır. Terror təşkilatları media sayəsində

dəhşət saçır və cəmiyyətdə qorxu yayırlar...

Bezi terror hadisələri isə dünyanın taleyini dəyişdi. 2001-ci ilin 11 sentyabrında Nyu Yorkda əkiz qüllələrin partladılması tarixdə baş verən terror aktlarının ən dəhşətli siyahısına da daxil edilmişdir.

Bu terror aktları nəticəsində 2976 nəfər həlak olub, 6000 nəfər xəsarət alıb. Mədəni ziyan isə 100 milyonlarla dollarla ölçülür. Dünya Ticarət Mərkəzinin təqribən 2 milyon tonluq uçuqunlarının yaratdığı toz qatı 3 ay çəkilməyib. Ərimiş metal kütləsi binanın zir-

zəmsini doldurub. Ərazini təmizləmək üçün minlərlə insan 8 ay fasiləsiz işləyib. Bu terrora görə məsuliyyəti isə "Əl-Qaidə" terror təşkilatı öz üzərinə götürmüşdü.

Hazırda dünyada ən təhlükəli terror təşkilatlarının siyahısı belədir:

İŞİD (DAƏŞ)
PKK-Kürdistan Fəhlə Partiyası

Əl-Qaidə
Hizbullah
Taliban.

Məşhur "Forbes" jurnalı son illərin ən çox gəlirə malik olan terror təşkilatlarının adlarını açıqlayıb. Məlum olub ki, siyahıda birinci yeri İŞİD (DAƏŞ) tutur. Bu terror təşkilatının illik dövryyəsi \$ 2 milyard dollar, bezi fikirlərə görə isə 3 milyard dollar təşkil edir.

İkinci yerdə illik 1 milyard dollarlıq gəliri ilə HƏMAS terror təşkilatı gəlir.

Üçüncü yerdə olan FARK - Kolumbiya İnqilabçı Silahlı Qüvvələri terror təşkilatının illik dövryyəsi 600 milyon dollardır.

İllik gəlirlərinə görə "Hizbullah" terror təşkilatı dördüncü yerdədir və illik dövryyəsi 500 milyon dollardır.

Adı beşinci yerdə olan "Taliban" terror qruplaşmasının illik dövryyəsi 400 milyon dollar təşkil edir.

"Əl-Qaidə" 150 milyon dollar illik dövryyəsi ilə altıncı, Pakistanın "Salehler ordusu" 100 milyon dollar illik gəliri ilə yeddinci, Somalidəki "Əl Şəbab" terror təşkilatı 70 milyon dollarla səkkizinci, İrlandiya Respublika Ordusu radikal qruplaşması 60 milyon dollarlıq gəliri ilə doqquzuncu, illik dövryyəsi 52 milyon dollar olan "Boko Haram" terror təşkilatı isə onuncu yerdədir.

Qeyd edək ki, bu terror təşkilatlarının əsas maliyyə qaynaqları ianələr, maliyyə yardımları, narkotik ticarəti, insan alveri, silah qaçaqmalçılığı və sairidir.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycan Diplomatik Akademiyasında Fransadakı terror qurbanları anıldı

Azərbaycan Diplomatik Akademiyasında (ADA) Fransada ötən şənbə baş vermiş qanlı terror aktlarının qurbanlarının anım tədbiri keçirilib. Musavat.com-un məlumatına görə, tədbir universitetin Tələbə Mərkəzi ("Student Center") binasında baş tutub.

Universitetdə yaradılmış xüsusi guşədə gül və şamlar düzülüb, həmçinin Fransanın dövlət bayrağı asılıb.

Tədbiri çıxış sözü ilə universitetin prorektoru Fariz İsmayilzadə açıb. Ardınca fransalı tələbələr də çıxış ediblər. Onlardan tələbə qız İzabella bildirib: "Səhər terror xəbəri ilə oyandım. Terror xəbərini aldığı zaman yaşadığım hisləri söyləmək çox çətindir. Bunu heç birimizin yaşamağını arzu etmirəm.

Fransa üçün universitetdə tələbələrin həmrəyliyini görmək çox gözəldir. Terrorizmin regional sərhədi yoxdur. Bugünkü terror aktı, sadəcə, Fransaya aid deyil. İnsanlığa qarşı edilmiş bir terror aktıdır. Biz fransızlar olaraq, Fransaya və dünyaya dua edirik".

Fariz İsmayilzadə fransalı tələbəyə öz təşəkkürünü bildirib. Prorektor söyləyib ki, son bir neçə gündə terror xəbərləri, sadəcə, Fransadan deyil, dünyanın bir çox ölkələrindən gəlməkdə davam edir: "Terror dinlə və ya milliyətlə bağlı bir şey deyil. Bu, insanlığa qarşı törədilmiş bir aktdır. Bizim hər birimiz həmin situasiyada ola bilədik. Həmçinin bizim universitetimizin tələbələri də Fransada "Exchange proqramı" üzrə təhsil alırlar ki, onların da başına belə bir faciəvi hadisə gələ bilər".

Ardınca o, tədbir iştirakçılarını, baş verən terror hadisəsi nəticəsində həyatlarını itirmiş şəxslərin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla anmağa çağırıb. Sonda isə prorektor tədbirə qatılan bütün iştirakçılara öz təşəkkürünü bildirib.

□ Əli RAİS

Olland: "Fransa İŞİD-in barbarlarına qarşı acımasız olacaq"

Fransa səfirliyi ölkə prezidenti Fransua Ollandın 14 noyabr tarixində Müdafiə Şurasında keçirilən toplantıdan sonrakı açıqlamasını yayıb.

Səfirlikdən müsəvat.com-a verilən məlumatda bildirilir ki, prezident deyib: "Əziz həmvətənlərim. Parisdə və Sen-Denidə baş verən bir müharibə aktıdır. Bu müharibəyə qarşı ölkə müvafiq qərarlar qəbul etməlidir. Bu, Fransaya və Fransanın bütün dünyada müdafiə etdiyi dəyərlərə qarşı, bütün dünyanın danışdığı kimliyimizə - azad ölkəmizə qarşı İŞİD terror ordusu tərəfindən törədilən bir müharibə aktıdır. Bu, daxili əlbirliyi ilə xaricdən hazırlanmış, təşkil olunmuş, planlaşdırılmış bir müharibə aktıdır. Bu əlbirliyi istintaq üzə çıxaracaqdır. Bu, tamamilən bir barbarlıq aktıdır. Bu anda, 127 ölü və xeyli sayda yaralı var. Ailələr kədər və izzirab içindədir. Ölkə əzab içindədir. 3 günlük milli matəm elan edilmişdir. Vətəndaşlarımızı və torpaqlarımızı müdafiə etmək üçün bütün tədbirlər görülüb. Ehtiram göstərdiyim daxili təhlükəsizlik qüvvələri və ordu, imkanlarının ən yüksək səviyyələrində səfərbər olmuşdur. Mən bütün tədbirlərin gücləndirilməsinə nəzarət edirəm. Qorxaqcasına, biabircasına və zorakılıqla hücum məruz qalan Fransa İŞİD-in barbarlarına qarşı acımasız olacaq və müttəfiqlərinin müşavirəsi ilə, bütün daxili və xarici meydanlarda, qanun çərçivəsinə müvafiq vasitələrlə hərəkət edəcək. Ölkəmiz üçün belə ağırlı, ciddi və həlledici bu dövrdə, soyuqqanlıqla, vahid birləşməyə çağırıram.

Mən bazar ertəsi Versay sarayında iclasa toplanan parlamentə müraciət edəcəm. Fransa güclüdür, hətta yaralı olsa da, o, həmişə ayağa qalxır. Kədər bizi mühasirəyə alsada, heç nə onu yıxa bilməz. Fransa barbarlıq üzərində qələbə çalacaq. Bizim müdafiə etdiyimiz bizim vətənimiz, insanlıq dəyərlərimizdir. Fransa öz məsuliyyətini daşıyacaqdır. Yaşasın Respublika, Yaşasın Fransa".

□ M.MAHRIZLI

Fransua Olland

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Qarabağ

YENİ ÜSAVAT
N 255 (6283) 17 noyabr 2015

Dağlıq Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli şübhə yox ki, ilk növbədə konflikt ətrafında gedən informasiya savaşının nəticəsindən asılı olacaq. Bu nəticəyə isə beynəlxalq təşkilatların problemin həllinə baxışları indi də olmasa, gec-tez öz mühüm təsirini göstərəcək.

Söhbət BMT ilə yanaşı, AŞ PA, Avropa Birliyi, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının erməni işğalı ilə bağlı qəbul elədiyi qərar-qətnamələrdən gedir. Nə yaxşı ki, onların sayı tədricən artmaqdadır - hələlik həlledici önəm verilməyə də.

Düşmən ölkəni son zamanlar ən çox narahat edən də budur - Dağlıq Qarabağ məsələsində Azərbaycanın təbliğati-diplomatik uğurlarının çoxalması.

Bu arada məlum olub ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞ PA) Siyasi Komitəsində bir neçə gün öncə qəbul edilən "Dağlıq Qarabağda və Azərbaycanın işğal edilmiş digər ərazilərində toqquşmaların artması barədə" başlıqlı qətnaməyə görə işğalçı Ermənistanda mübahisələr səngimir (Virtualaz.org). Ermənistan AŞ PA-dakı nümayəndə heyətinin bu qətnamənin qəbulunun qarşısını ala bilməməsi parlamentin dünənki iclasında da qaldırılıb.

Belə ki, müxalifətdən olan deputat Nikol Paşinyan deyib ki, ictimaiyyət Ermənistan nümayəndə heyətinin AŞ PA-dakı fəaliyyətinə dair obyektiv qiymətləndirmə görmək istəyir. "Ən təhlükəlisi odur ki, biz hər dəfə öz diplomatik uğursuzluqlarımızı Bakının "qara kürü" diplomatiyası ilə əsaslandırmağa çalışırıq. Əgər kürü belə böyük və ciddi qüvvədirsə, gəlin fikirləşək: bəlkə ora bizim nümayəndə heyətini göndərmək əvəzinə bir neçə kiloqram qara kürü alıb göndərsək, daha yaxşıdır?!" - deyər Nikol Paşin-

yan istehzal şəkildə sual edib.

Parlamentin spikeri Qalust Saakyan isə bu uğursuzluğa görə günahkar axtarmağa, AŞ PA-nın qış sessiyasında həmin qətnamənin qəbulunun qarşısını almaq üçün hamını səfərbər olmağa çağırıb. "Biz hələ bir il əvvəl bu sənəd haqda məlumat almışdıq və müxtəlif nümayəndə heyətləri ilə təmaslarımızda məsələni qaldırdıq. Lakin nəzərə almalıyıq ki, indiki halda biz AŞ PA ilə yox, Azərbaycan və Türkiyə ilə qarşı-qarşılıq" - spiker deyib. O, qətnamənin təsdiqlənməsinin Ermənistanın ciddi uğursuzluğu olduğunu etiraf edib.

Xatırladaq ki, həmin qətnamədə Dağlıq Qarabağ və ətraf ərazilərin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi tanınır. Sənədin qəbulu Ermənistanda panik reaksiyalara səbəb olub. Ermənistan XİN rəsmiləri öncə bunu sıradan bir sənəd kimi təqdim etməyə, "Qarabağ məsələsi ATƏT-in Minsk Qrupunun missiyasına daxildir, başqa təşkilatların yox" deyib özlərini sakitləşdirməyə və amerikalı həmsədr Ceyms Uorlikin bu yöndə oxşar açıqlaması ilə təskinlik tapmağa çalışsa da, fakt-faktlığında qalır ki, Strasburqdakı sənədlə işğalçı tərəf sanballı zərbə alıb və AŞ

Ermənistan Strasburq zərbəsindən özünə gələ bilmir

AŞ PA-nın Qarabağa dair ədalətli qətnaməsindən sonra işğalçı ölkədə siyasi mübahisələr və qarşılıqlı ittihamlar səngimir; **rusiyalı politoloq:** "Konfliktin həlli SSRİ-nin bərpasından sonra mümkündür"; Türkiyə Quru Qoşunlarının komandanı Bakıya gəlir...

PA-nın qış sessiyasında bunun davamı gözlənilir.

*****

Sözsüz ki, bu cür obyektiv və beynəlxalq hüquqa söykənən sənəd-qətnamələrin artması təcavüzkarın dünyadakı mövqeyini zəiflədir və istər-istəməz konfliktin beynəlxalq hüquq normaları, BMT-nin Qarabağa dair məlum qətnamələri əsasında həlli zərurətini gücləndirir, məhz bu müstəvidə nizamlama üçün zəmini genişləndirir. Hərçənd münaqişənin həll perspektivinə fərqli, skeptik baxışlara malik olanlar da var.

"Ümid edərəm ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin donu açılmayacaq. Çünki mən anlama bilmərəm ki, hansı yolla Qarabağ Azərbaycan tərəfindən tanına bilər. Bu, həll oluna bilən problem deyil. Təcrübə də göstərir ki, ən yaxşısı, belə problemlərə toxunmamaqdır. Bu, sadəcə, qismətdir. Bəlkə də 100-300 ildən sonra nəse dəyişəcək, ancaq hələlik nəyisə dəyişmək mümkün deyil". Bu fikri "Yaxın Şərq İnstitutu" müstəqil elmi mərkəzinin direktoru Yevgeni Satanovski minval.az saytına müsahibəsində bildirib.

Onda belə çıxmır ki, hazır-

da konfliktin həll rıçaqları yoxdur?

Ekspertin suala cavabı maraqlıdır: "Konflikt yalnız SSRİ-nin təzədən zühur etməsi halında həllini tapa bilər. Hətta SSRİ də olmasa, istənilən imperiyanı... təsəvvürə gətirmək olar. Bu qəbildən münaqişələr nizamlana bilər, əgər ərazini bilavasitə gündəlik rejimdə idarə edən xarici arbitr mövcuddursa".

Politoloq Dağlıq Qarabağ və postsovet məkanındakı digər həll olunmamış münaqişələrə görə SSRİ-nin sonuncu rəhbəri Mixail Qorbaçov günahlandırır: "Mən əminəm ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi Gürcüstandakı Abxaziya və Cənubi Osetiya konfliktləri kimi SSRİ-nin paytaxtı, qəhrəman-şəhər Moskvada, Mixail Qorbaçov dönəmindəki "eybəcərler" tərəfindən partladılıb. Mixail Sergeyeviç köhnə Stalin mexanizmlərindən istifadə etməyi qərarlaşdırmışdı. Ancaq o başa düşmürdü ki, həmin mexanizmlər artıq köhnəlik və işə yaramır. Və nəticədə belə alındı ki, "cini şüşədən buraxdılar", amma içəri sala bilmirlər, elə şüşənin ağzını bağlamaq da hələ ki mümkün deyil".

*****

Salih Zeki Çolak

Əlbəttə ki, Qarabağ ixtilafını ermənilərin əli ilə məhz Moskva qızıdır. Əfsus ki, onun həllinə mane olan əsas qüvvə də yenə Moskvadır. Lakin bu, o demək deyil ki, münaqişə deyildiyi kimi, 100-300 il çəkəcək yaxud SSRİ təzədən "zühur edəndən" sonra nizamlanacaq. SSRİ bir daha dirilməyəcək, bunu Rusiyada da yaxşı bilirlər. Həmçinin rəsmi Kremlin məsələdə tormozlayıcı rolu aydındır ki, həmişə indiki kimi qalmayacaq, azalacaq.

İndilikdə isə Azərbaycan yaqın ki, özünün Qarabağ diplomatiyasını gücləndirməklə yanaşı, iqtisadi-hərbi qüdrətini artırmaq yönündə

səylərini gücləndirəcək. Bu istiqamətdə bizim əsas müttəfiqimiz isə təbii ki, qaradaş Türkiyədədir.

Axır vaxtlar iki qaradaş ölkə arasında hərbi və hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın genişlənməsi, o sırada ortaq təlimlərin kəmiyyət və keyfiyyət-cə intensivləşməsi bu xüsusda qürurverici və ümidverici olmaqla yanaşı, nə vaxtsa Qarabağ probleminin milli maraqlarımız çərçivəsində həllinə inamı da artırır.

Söz düşmüşkən, bu gün Türkiyə Quru Qoşunlarının komandanı, ordu generalı Salih Zeki Çolak Azərbaycana səfərə gəlir. Ali qonaq ele

Azərbaycan hərbi gücünə görə Ermənistandan xeyli irəlidir - hesabat

"Global Firepower" hərbi gücünə görə dünya ölkələrinin növbəti reyting siyahısını açıqlayıb. "Report" xəbər verir ki, bu barədə təşkilatın saytında bildirilib. Azərbaycan 126 dövlət arasında 64-cü yerdədir. Ölkəmizin hərbi büdcəsi 3 milyard dollardan artıqdır. Türkiyə bu siyahıda 10-cu, Ermənistan 74-cü, Gürcüstan 75-ci yerdədir. İlk üç yeri isə ABŞ, Rusiya və Çin tutur.

Qeyd edək ki, reytingin müəyyənlişdirilməsində 50-dən çox amil, o cümlədən hərbi texnikanın sayı, insan resursları, müdafiə xərcləri, infrastruktur miqyası nəzərə alınır.

Xırdalanda ana və övladını qatar vurdu

zərbaycanda elektrovoz ana və övladını vurub. Bu barədə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) rəsmi saytı məlumat yayıb. Belə ki, Xırdalan dəmir yolu stansiyasının ərazisində elektrovozla şəhər sakinləri Əfsanə Məmmədova və oğlu Fuad vurulub. Onlar xəstəxanaya yerləşdiriliblər. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Güclü külək, yağış və qar gözlənilir

Noyabrın 17-də Bakı və Abşeron yarımadasının bəzi yerlərində yağış yağacağı, gün ərzində havanın dəyişkən buludlu olacağı gözlənilir. Musavat.com Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadən bildirir ki, arabisir güclənən cənub-qərb küləyi günün ikinci yarısında güclü şimal-qərb küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 7-10, gündüz 12-15, Bakıda gecə 8-10, gündüz 13-15 dərəcə isti olacaq.

Azərbaycanın bəzi rayonlarında noyabrın 17-də yağış yağacağı, duman olacağı gözlənilir. Lənkəran-Astara zonasında intensiv olacağı, dağlıq ərazilərdə sulu qara, qara keçəcəyi ehtimalı var. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabisir güclənəcək.

Havanın temperaturu Aran rayonlarında gecə 3-8, gündüz 13-18, dağlarda gecə 2 dərəcə şaxtadan 3 dərəcəyədək isti, gündüz 8-13 dərəcə isti olacaq.

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəliyi)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərminsiz müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Yol polisi Gəncədə reyd keçirdi: 100-ə yaxın sürücü cərimələndi

Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsi əməkdaşları yol hərəkəti qaydalarını pozan sürücülərə qarşı reyd keçirib. "Report"-un məlumatına görə, reyd əsasən avtomobili sərxoş halda və ya sənədsiz idarəetmə, avtomobillərin konstruksiyasında qanunsuz dəyişikliyə yol vermə, əlavə səs signalları, işıqlar, eyni zamanda görməni məhdudlaşdıran pərdə və plynokalardan istifadə hallarına qarşı təşkil olunub.

Şəhərin Nizami və Atatürk prospektlərində keçirilən reyd zamanı qeyd olunan qayda pozuntularına yol verən 100-ə yaxın sürücü aşkar edilib. Saxlanılan sürücülər yerində cərimə olunub və 12 nəqliyyat vasitəsinin istismarı dayandırılaraq cərimə meydançasına aparılıb.

Avtomobillərdə pərdə və plynokalardan istifadəyə icazə müddəti başa çatdığından yol polisi əməkdaşları bu qaydaya əməl etməyən sürücülərə qarşı reydləri davam etdirəcək.

Xatırladaq ki, qaydalara uyğun olaraq nəqliyyat vasitələrində pərdə və plynokalardan istifadə müddəti mayın 1-dən noyabrın 15-nə kimi idi.

Bakıda qadına qarşı 240 min dollarlıq dələduzluq

Bakı sakini külli miqdarda vəsaitinin mənimlənməsi ilə bağlı hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət edib. Lent.az-ın məlumatına görə, Tünzələ Əliyeva adlı qadın bildirib ki, Nəsimi rayonu Quliyev küçəsində tikilən çoxmərtəbəli binada mənzil almaq məqsədi ilə həmin ərazidə tikinti aparən şirkətin rəhbərlərindən olan İlkin adlı şəxsə 239 840 dollar pul verib.

Həmin şəxs bu pulun qarşılığında Tünzələ Əliyevaya 3 ədəd ikiotaqlı mənzil təqdim etməli olsa da, vədinə əməl etməyib və vəsaiti mənimləyib. Tünzələ Əliyeva məsələnin qanun çərçivəsində həll edilməsini xahiş edib. Müraciət əsasında araşdırma aparılır.

Bakı polisi axtarışda olan iki nəfəri tutdu

Paytaxtda dələduzluq maddəsi ilə axtarışda olan iki nəfər saxlanılıb. Virtualaz.org Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinə istinadən bildirir ki, Sabunçu RPİ 15-ci PB əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində, AR CM-in 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə axtarışda olan 1982-ci il təvəllüdü Amil Şahməmmədov tutulub.

Bundan başqa, Xətai RPİ 37-ci PB əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində, AR CM-in 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə axtarışda olan 1989-cu il təvəllüdü Məhəmməd Quliyev də saxlanılıb.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gəzləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Bu uşağın köməyə ehtiyacı var

Həsənli Zamin Səhət oğlu. 20 dekabr 2003-cü ildə Yardımlı rayonunda anadan olub. 2014-cü il dekabr ayında Milli Onkologiya Mərkəzində ona kəskin leykoz (limfoblastik variant) diaqnozu qoyulub. Zamin orada əməliyyat edilib (Valideynlərinin maddi imkansızlığından əməliyyat pulsuz olunub).

21.01.2015-ci il tarixə qədər Milli Onkologiya Mərkəzi və Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunun Uşaq şöbəsində stasionar müalicə alıb. Zamingil Bakıda kirayədə qalır, atası Səhət fəhləlik edir, anası isə xəstə övladına baxır. Hazırda Zamin evdədir, bir ilə yaxındır ki, məktəbə gedə bilmir.

O, hər həftə xəstəliyi ilə əlaqədar analizlər verir, hər gün dərmanlar qəbul edir. Ona vaxtaşırı iynə də vurulur. Bütün bunlar ayda təxminən 1000 manata başa gəlir. Həkimlər bildirib ki, Zaminin müalicəsi azı 2016-cı ilin dekabr ayınadək davam etməlidir. Əks halda, uşağın həyatı təhlükəyə düşəcək.

Zaminin valideynləri yeganə övladlarının həyata qaytarılmasına yardımçı ola biləcək xeyirxah insanlara müraciət edir. Onun müalicəsinə maliyyə yardımı göstərilməsi üçün Azərbaycan Beynəlxalq Bankında anası Aidə Nəbiyevanın adına hesablar açılıb.

Hesabları aşağıda diqqətinizə çatdırırıq.

Lütfən köməyinizi əsirgəməyin!

Əlaqə telefonu: (050) 979 52 96; (055) 432 74 07

AZN ödəmək üçün:

Alan müştərinin adı: Aidə Nəbiyeva Atduxan qızı

Alan müştərinin hesab nömrəsi, IBAN: AZ701-BAZ33881019442019455205

Alan bank: "Azərbaycan Beynəlxalq Bankı" Nəqliyyat filialı Alan bankın Swift codu (Swift code): IBAZAZ2X Alan bankın müxbir hesabı: AZ03NABZ0135010000000002944

Bakı sakini bıçaqlandı

Bakıda 18 yaşlı oğlan 29 yaşlı gənci bıçaqlayıb. Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin (BŞBPİ) mətbuat xidmətindən "Report"-a verilən məlumata görə, Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin (RPİ) 15-ci Polis Bölməsi (PB) əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində, Pirsəği qəsəbəsi H.Əliyev küçəsində 1986-cı il təvəllüdü Əliabbas Allahverdiyevə bıçaq xəsarəti yetirməkdə şübhəli bilinən Bakı şəhər sakini, 1997-ci il təvəllüdü Tural Yusifov tutulub. Faktla bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

Başsağlığı

Dilərə Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətinin kollektivi tanınmış hüquq müdafiəçisi Elçin Behbudovun vəfatından kədələndiyini bildirir, ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Dilərə Əliyeva adına Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətinin kollektivi Başxanım Abbasovaya bacısı Zəhrəbəyim xanımın vəfatından kədələndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Bir zamanlar özünəməxsus qaydaları, "yazılmayan qanunları" ilə idarə olunan Bakının "Sovetski" kimi tanınan məhəlləsindən bu gün əsər-əlamət belə qalmayıb. Məhəllə kənardan sanki müharibədən sonrakı xarabalıqları xatırladır.

Burada uçurulan evlərlə birlikdə, qeyd edildiyi kimi, adətlər-ənənələr də məhv olub. Bir zamanlar kənar şəxslərin girməyə belə cəsarət etmədiyi "Sovetski" dalanlarında bu gün oğrular "at oynadır".

Bu barədə musavat.com-a məhəllənin hələ orada yaşamağa davam edən sakinləri məlumat verdilər. Sakinlər bildirirlər ki, vəziyyət Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının arxası istiqamətində, məhəllənin söküntülər aparılan dalanlarında daha pisdır.

"Sovetski" sakini Kərim Quliyevin sözlərinə görə, ətraf ərazidəki tikililər söküldükdən sonra məhəllədə oğruların da sayı artıb: "Əvvəl belə şey olmazdı. İndi evlərin bir qismini tam, bir qismini də yarımqış söküblər. Bəzi sakinlərin də başqa yerdə evləri olduğu üçün onlar burada qalmırlar. Həmçinin buradakı mənzillərini də sökməyə qoymurlar. Oğrular da baxırlar hansı evdə yaşayış yoxdur, girirlər ora. İndi orada yaşayırlar, ya oğurluq edirlər, bilinmir. Şəxsən mən qonşuluqdakı evdən iki yad adam tutmuşam. Gecə yarısı gəlib girirlər evə. Əvvəllər burada belə şey olmazdı. Hamı bir-birini tanıyırdı. Lap təzə gələn qonşular da getdikcə məhəllənin qayda-qanununa uyğunlaşırdı. Mənzillər söküldükdən sonra bura çox pis günə qaldı. Doğrudur, kommunal xətlərimizə dəyməyiblər. Ancaq buraları elə günə qoyublar ki, yaşamaq olmur. Azkvadratlı mənzil sahiblərinin eksəriyyəti pis vəziyyətdədir. Hökumət kvadrata 1500 manat pul verir. Nə köçə bilirlik, nə də burada yaşamaq mümkündür artıq".

"Sovetski" oğrularının oylağına çevrilib

Söküntülərdən sonra ərazidə oğurluqların sayı xeyli artıb...

Digər sakin Ruslan Ağayev də eyni məsələdən narazıdır. Daha öncə də xəbər verdikimiz kimi, Ruslan Ağayev oğruların qarşısını almaq üçün ikinci mərtəbəyə it də gətirib bağlayıb. Sakinlər başqa yollarının olmadığını bildiriblər.

Məsələ ilə bağlı danışan sabbıq polis rəisi Mahmud Hacıyev bildirdi ki, əvvəllər buradakı mühit doğrudan da başqa olub: "Sovetski" məhəlləsi hələ so-

vetlər dönəmində kriminal aləmdə ad çıxaranların yaşadığı yer idi. Eyni zamanda vaxtilə orada mənzillər bir-birinə yaxın, çox kiçik heyətlər formasında idi. Hazırda isə söküntü işlərinin aparılmasından sonra vəziyyət əvvəlki kimi deyil. Ona görə də güman ki, bir zamanlar "Sovetski" adına görə ora girməyən oğrular indi buna məhəl qoymurlar. Çünki sakinlərin bir hissəsi köçüb, məhəllə əvvəlki kimi deyil. Hazırda əraziyə baxan hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşlarının üzərinə məsuliyyət düşür. Onlar öz işlərini planlı şəkildə qurmalıdırlar. Eyni zamanda mövcud coğrafi şəraiti də nəzərə almalıdırlar. Əslində bir məqam da var ki, oğurluq coğrafi şəraitdən bir o qədər də asılı deyil. Şəhərin mərkəzində də oğurluq hallarına rast gəlinir. Ancaq indi oradakı durum yuxarıda qeyd etdiyim səbəblərdən dolayı başqadır. Buna görə də nəzarət gücləndirilməlidir".

ƏLİ RAİS

"Gəncəbank" sədrinə qarşı daha bir iddia

Vəkil Ceyhun Yusifov: "Natalya Kərimovaya anasından miras qalmış mülk də saxta sənədlərlə mənimsənilib"

"Gəncəbank" rəhbəri Pərvanə Novruzovanın adı daha bir məhkəmə araşdırmasına qarışdırılıb. Gəncə şəhər sakini Natalya Kərimova anası Yelena İosifovna Drobışevskayadan ona miras olaraq qalmış mənzilin bank rəhbəri tərəfindən saxtakarlıqla ələ keçirildiyini bildirib. Onun sözlərindən bəlli olur ki, anasına məxsus Gəncə şəhəri, Kəpəz rayonu, F. Əliyev küçəsi, I döngə, bina 11, mənzil 1 ünvanında yerləşən mənzil illər öncə ələ keçirilib: "Məhkəmə zamanı məlum olub ki, həmin mənzilin saxtakarlıqla ələ keçirilməsində Pərvanə Novruzova və onun qayını Rauf adlı şəxs iştirak ediblər. Saxtakarlığa don geydirmək üçün belə görüntü yaratmağa çalışıblar ki, guya N.Kərimovanın anası Y.Drobışevskaya 86 yaşlı olarkən yaşadığı Belarusyanın ucqar vilayətindən Moskva şəhərinə gəlib. Orada mübahisə obyektinə olan Kəpəz rayonundakı mənzilini etibarnamə ilə ilk olaraq Zaur adlı şəxsə, sonra Güllərə adlı bir qadının adına, sonra isə kürəkəni Samir adlı şəxsin adına keçirib". N.Kərimovanın vəkil Ceyhun Yusifov deyir ki, mənzilin etibarnamə üzrə addan ada keçirilməsi saxtakarlığın izini itirməyə hesablanmış addım olub. Lakin məhkəmə gedişatında cavabdeh Samir adlı şəxs hər şeyi etiraf edib, hadisənin əsas təşkilatçısının Pərvanə Novruzova olduğunu bildirib: "Natalya Kərimovanın anası hazırda həyatda yoxdur. Bu saxtakarlıqlar həyata keçirilən zaman Kərimovanın anası Y.Drobışevskayanın 86 yaşlı olub. Belə bir yaşda olan ahi qadının etibarnaməni imzalamadığını söyləmək üçün bir fakt yetər - saxtakarlıq edənlərin ağılına gəlməyib ki, 86 yaşlı qadın 800 km məsafəni qət edə bilməzdi. Üstəlik, onun yanında heç kim olmayıbsa, o, tək olubsa, bu qədər məsafəni qət etməsi sadəcə reallığa uyğun deyil".

Natalya Kərimova Kəpəz Rayon Məhkəməsinə təqdim etdiyi iddia ərizəsində qeyd edir ki, anası uzun illər həmin mənzildə yaşayıb: "Anam illərlə həmin evdə yaşadığından sonra yaşlı olması səbəbi ilə doğulduğu Belarus Respublikasına köçüb. Bundan sonra bir neçə il mən orada yaşadım. Anam 15 mart 2011-ci ildə vəfat etdi. Anamın yeganə övladı olaraq onun vərəsesi qismində çıxış edərək rəsmi qaydada həmin evi öz adıma rəsmiləşdirmək istəsəm də, ölkə xaricində olduğum üçün bu mümkün olmadı. Belə ki, "Gəncəbank" ASC-nin müdiri Pərvanə Novruzova tərəfindən əmlaklarım zorla ələ keçirilib, mənə təzyiqlik göstərilərək ölkədən çıxmağım üçün hədə-qorxu göstərilib. Bunun nəticəsində də mən 2002-ci ilin yanvarından ölkəni tərk etmək məcburiyyətində qalmışdım. Yeni rəsmi qaydada həmin mənzili təh vərəse olaraq öz adıma rəsmiləşdirmək imkanından faktiki olaraq məhrum olunmuşdum. Pərvanə Novruzova tərəfindən başıma gətirilən bu və digər səbəblərdən anamdan miras qalan əmlak üzərində mülkiyyət hüququmu həyata keçirə bilməmişəm. Beləliklə də mənim Notariat kontoruna müraciət edərək miras qəbul edə bilməməyimin səbəbi məhz məlum hadisələrə görə ölkəyə gəlmək imkanından məhrum edilməyimin olub. Əslində anamın qanuni vərəsesi olaraq mənzili qəbul etməyimin dolayısı ilə baş verib".

N.Kərimova deyir ki, 2015-ci ildə Azərbaycana qayıdıb və anasına məxsus mənzildə qonşuluqda yaşayan Güllərə İmamquliyevanın yaşadığını görüb. Onlardan qanunsuz olaraq zəbt etdikləri mənzildən çıxmalarını tələb edib: "O, qətiyyətlə evdən çıxmayacağını bildirərək məni oradan qovdu. Buna görə də məhkəməyə iddia verib anam Drobışevskaya Yelena İosifovnadən miras olaraq qalmış mənzilin həmin hissəsinə vərəsəlik qaydasında mülkiyyət hüququm tanınaraq tərəfimdən vərəsəliyin qəbul edilməsi faktının müəyyən edilməsinə dair qətnamə qəbul olunmasını xahiş etmişəm".

N.Kərimovanın vəkilisi Əziz Qəmbərov isə deyir ki, iş üzrə yol verilmiş saxtakarlıqlar aşkardır: "Məhkəmədə də sübut olundu ki, Yelena Dobrişevskayanın mənzilinin ələ keçirilməsi prosesi onun qızı Natalya Kərimovanın əmlakının ələ keçirilməsi prosesindən heç nə ilə fərqlənmir. Yeni hər iki şəxsə məxsus əmlaklar vahid mərkəzdən idarə olunmaqla ələ keçirilib. Bu işin təşkilatçısının "Gəncəbank" səlahiyyətlilərinin olduğu mübahisəsizdir. Məqsəd Natalya Kərimovanın bütün əmlakının ələ keçirilməsi olub".

Ə.HÜSEYNOV

P.S Yazıda adı hallanan hər kəsi dinləməyə, mövqeyini dərc etməyə hazırq.

Kommunal sahələr qış rejiminə keçdi, amma...

Rafiq Əliyev: "İstilik veriləcək, kimsə narahat olmasın"
İbrahim Kərbaləyev: "Ölkə ərazisində qazla bağlı heç bir məhdudiyət yaşanmır"

Noyabrın 15-dən etibarən qış rejiminə keçid edilsə də bir sıra kommunal xidmətlərdə problemlər yaşanır. Hava-lar soyuqar-soyuzam əhalinin daha çox qaza və istilik sistemlərinə tələbatı artır. "Azəriqaz ASC" artıq qış rejiminə keçdiyini və irəlindəki soyuq günlərdə qazla bağlı bir problem yaranmayacağını desələr də, istiliklə bağlı bir sıra problemlər qalmaqdadır.

Belə ki, "Azəriqaz"la bağlı redaksiyamıza bir sıra şikayətlər daxil olub. Şikayətlərə görə qış rejiminə keçidin zamanı olsa da bir çox yerlərdə hələ istilik buraxılmayıb. Qazanxanaların bəziləri işləmir. Maraqlıdır, bütün bunların səbəbi nədir? Axi kommunal xidmətlər qışa tam hazır olduqlarını və heç bir problem yaşanmayacağını deyirdilər.

Sualımıza cavab tapmaq üçün "Azəriqaz" ASC-nin abonent və müştəri xidmətlərinin rəisi Rafiq Əliyevlə əlaqə saxladığımız. R.Əliyev texnoloji proseslərin müəyyən bir zaman apardığını dedi: "Bəzi obyektlərə, məktəblərə istilik

verməmişik. Çünki məktəblər tətildə, bir sıra obyekt, mülkiyyət sahibləri isə yerində deyil. Gərək bu insanlar yerində olsun ki, istiliyi verən zaman nəse problem - su axıntısı və ya hansısa başqa problem baş verərsə, xəbərimiz olsun. Bəzən deyirlər ki, ayın 15-i oldu, o deqiqəyə istilik verilməlidir. Adicə bir misal çəkim. Çaydanı qazın üstünə qoyanda 15-20 deqiqəyə isinir. Bizdə də böyük rayon qazanxanalarının döviyyəsində beş min ton su olur. Qazanxanalarlaqda texniki parametrlər imkan vermir ki, birdən-birə hərərət 70 dərəcəyə qoyasan. Gərək 5 dərəcə olmaqla artıra-

san və 5 min kub suyun hamısı qıza. Bundan sonra yenidən 5 dərəcə temperaturu artırmaq olar. Bundan başqa, su bizim böyük qazanxanalardan istilik məntəqələrinə, istilik məntəqələrindən isə binalara paylanır. Hər binada şəbəkəyə qoşulduqda şəbəkəyə əlavə su vurulur. O su da yenidən qızdırılmalıdır. Yeni texnoloji prosesin özü müəyyən zaman tələb edir. Ona görə də sakinlərin heç biri narahat olmasın. İstilik veriləcək və tam nəzarətdədir. Bundan başqa da "Azəriqaz"da bizimlə paralel bu işləri aparır. Qazın təzyiqini də 550 qazanxananın hamısında eyni vaxtda qaldırmaq mümkün deyil. Ona görə də bəzən qazanxanalar açılarda təzyiqdə nəse fərq edənə yenidən tənzimləmələr getməli olur. Yeni tam rejimdə işləmək üçün texnoloji proseslərə görə müəyyən vaxt lazımlı-

Günəl MANAFLI

MUSAVAT

Son səhifə

N 255 (6283) 17 noyabr 2015

Gələcək nəslin ömrü daha qısa olacaq

Gələcək nəslin ömrü əvvəlki nəsillərə nisbətən daha qısa olacaq. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) məlumat yayıb. Açıqlamada bildirilib ki, hazırda dünyada 382 milyon diabetli xəstə var. 20 il sonra bu rəqəm 55 faiz artaraq təqribən 600 milyona çatacaq. Xüsusilə də Avropada bu xəstəlik dörd qat daha sürətli artır. Eyni zamanda dünyada diabet, köklük, ürək-damar xəstəlikləri və xroniki xəstəliklərdə böyük artım müşahidə olunur. Şəkərli diabet ciddi təhlükə törədən, kəskin ağırlaşmalarla müşayiət olunan, müalicəsi çoxlu vəsait tələb edən xroniki xəstəlikdir. Şəkərli diabet digər xəstəlikləri kəskinləşdirir, ana və uşaq sağlamlığına mənfi təsir göstərə bilər. Bu xəstəliyin yüksək artımı eyni zamanda onun yaratdığı tibbi, sosial, iqtisadi, psixoloji və digər problemləri də qabardır. ÜST-in 2006-cı ildə qəbul etdiyi xüsusi bəyannamədə şəkərli diabet "ağır xroniki xəstəlik" kimi səciyyələndirilib. Diabet ölüm səbəbinə görə ürək, qan-damar çatışmazlığından və onkoloji xəstəliklərdən sonra üçüncü yeri tutur.

MM paltarı 700 min dollara

Hollivudun məşhur sarışını Marlin Monro-nun "Kişilər sarışın sevir" adlı filmində geydiyi boz rəngli kostyum 23 noyabrda satışa çıxarılacaq. Nyu-Yorkda satışa çıxarılaçaq olan paltarın təxminən 700 min dollara satılacağı güman edilir. Paltarı hazırlayan 20Th Century Fox paltarın 1971-ci ildə Debbi Reynolda satıldığını və 2000-ci ildə hazırkı sahibinə verildiyini açıqlayıb. M.Monro həmin paltarı Jane Russell ilə birlikdə çəkilən səhnədə geymişdi.

İsti su içməyin faydaları

Su içməyin faydalarını bilməyən yoxdur. Su içməkdən xeyirli başqa nəse var? İsti su isə qanda birbaşa sorulan bir neçə maddədən biridir. Bədən suyu digər komponentlərdən ayrılmaq məcburiyyətində qalır. Çinlilər 40 yaşından sonra otaq istiliyindən soyuq olan suyun və ya qidanın xeyirli olmadığına inanırlar. Belə ki, qan damarları daha az elastik olur və diametri kiçilməsi səbəbindən yüksək qan təzyiqi yarana bilər. Həzm sistemi də daha az elastik olur, qəbizliyə gətirib çıxarır. Çinlilər soyuq su içməyin daxili orqanları daha çox büzdüyünə, problemləri daha da artırdığına inanırlar. Yağlı bir tavanı soyuq su ilə yumaya cəhd edin. Yağlar donar və yapışar. Amma həmin tavanı isti suda yusanız, yağlı həll edər. İsti su da bədənimizi təmizləyir. İsti su daxili orqanları və döş qəfəsinin ətrafındakı özəlləri boşaldır, daha dərin nəfəs almağı təmin edir. İsti su mədə turşusunun təsirlərini də yaxşılaşdırır.

Gündə 2 stəkan çay

Amerikalı alimlər yaşlı və qara çayın içərisində yüksək miqdarda olan "flavonoid" maddəsinin sümük üçün olduqca önəmli olduğunu açıqlayıblar. Araşdırma zamanı fərqli yaşlarda və fərqli işlərdə çalışan 188 min qadın üzərində təcrübə aparılıb. 10 il ərzində aparılan araşdırmalar göstərib ki, gündə 3 fincan çay içən qadınların sümük eriməsi riski 30% azalıb. Bir fincan yaşıl çayda 90-218 milliqram, bir fincan qara çayda isə 48-138 milliqram flavonoid adlı maddə var. Həmin maddə həm də dərin zərərli maddələrdən qoruyur. Yaddaşı gücləndirmək üçün olduqca faydalıdır. Flavonidlə zəngin olan meyvə və tərəvəzlər isə limon, qırmızı meyvələr, pomidor, soğan, gül kələm və üzumdür.

QOÇ - Daxili sıxıntılarınızın artacağı mümkündür. Bu isə ətrafınızda olan insanların etibarsızlığından doğacaq. Bir tərəfdən səhhətinizdə, digər tərəfdən münasibətlərinizdə problemlər mümkündür.

BUĞA - Ümumi çəllərinə görə uğurlu gün hesab etmək olar. Qarşılıqlı münasibətlərdən tutmuş əməli fəaliyyətə qədər hər şey zövqünüzə uyğun olacaq. Uzaq səfərə çıxmağa, qonaq getməyə dəyər.

ƏKİZLƏR - Yeniliklər yolunuzu gözləyir. Rastlaşdığınız insanların əksəriyyəti qaygılarınızı sizə unutturacaq. Zamanı geri qaytarıb səhhətinizi düzəltməkdənsə, real hədəflərə doğru irəliləyin.

XƏRÇƏNG - Ciddi işlərin həllinə həvəs göstərməyin. Əks təqdirdə, sizə mane olanlar tapılacaq. Yaxşı olar ki, əsas diqqətinizi istirahətə yönəldəsiniz. Ürəyiniz istəsə, qonaq getmək də olar.

ŞİR - İxtiyarınızda olan bu təqvimdə üzərinizə düşən başlıca vəzifə ədalətli qərarlar çıxarmaqdır. Baş verən situasiyaları düzgün qiymətləndirin. Yeni qərarlar səmərə verə bilər.

QIZ - Kənardan kömək olmasa, hər hansı nailiyyətə yetişə bilməyəcəksiniz. Ümumiyyətlə, təkbaşına heç bir iş görməməlisiniz. Bu gün yeganə uğurunuz ailə-sevgi münasibətlərində mümkündür.

TƏRƏZİ - Daxili sıxıntılarınızın xeyli azalacağı gözlənilir. İstənilən prosesdə ədalət prinsiplərindən bəhrələnin. İmkan verməyin ki, sizi aldatsınlar. Sevgidə qətiyyət göstərin.

ƏQRƏB - Bürcünüzün ən aktiv dövrü olduğundan göstərilən müddətdə uğurlu anlarınız çox olacaq. Odur ki, gün ərzində canfəşanlılığınızı daha da artırmalısınız. Axşama yaxın sürprizlər mümkündür.

OXATAN - Fəaliyyət zəminində uğurlarınız mümkündür. Bunun üçün ilk növbədə işgüzar sövdələşmələrinizin sayını artırmalısınız. Amma səhhətinizi də qorumaq, mübahisədən qaçmalısınız.

OĞLAQ - Risk etməyə məhkumsunuz. Çünki mövcud ideyalarınızı kerçəkləşdirməkdən ötrü başqa yolunuz qalmayıb. İndi güzəştə getmək yalnız zərərinizə işləyər bilər. Axşam qonaq getmək maraqlı olacaq.

SUTÖKƏN - Bəzi qanqaraçılıqlar gözlənilsə də, səbr nümayiş etdirməlisiniz. Əmin olmadığınız proseslər barədə qəti fikir söyləməyin. Bir sözlə, riskə getmək, mübahisə etmək, səfərə çıxmaq olmaz.

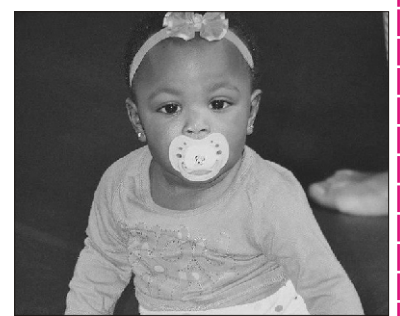

BALİQLAR - Gərgin situasiyalarla rastlaşma ehtimalınız var. Ələlxüsus da kənar təsirlər əsəblərinizi qabarda bilər. Təmkinli olun. Səfərə çıxmaq istəyirsinizsə, bu planı saat 12-yə qədər reallaşdırın.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qardaşının qurbanı oldu

Amerikada uşağını evdə qoyaraq əylənməyə gedən ana böyük bir faciəyə səbəb olub. Alabama əyalətində baş verən hadisə eşidənləri şoka salıb. Əylənməyə gedən qadın gecə evə qayıdıb və uşaqlara nəzarət etmədən yatıb. Səhər oyandığı zaman isə uşağının cansız bədəni ilə üzleşib. Polisin verdiyi məlumata görə, 8 yaşlı uşaq 1 yaşlı bacısı dayanmadan ağıladığı üçün onu döyməyə başlayıb. Levis adlı qadın uşağının cansız bədəni ilə üzleşdiyi zaman şoka düşüb. Polislər qadını həbs ediblər. Lakin 15 min dollar cəza ödəyərək həbsdən azad olub.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: **Rauf ARİFOĞLU**
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-cü məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.